

EĞİTİMDE MİZAH

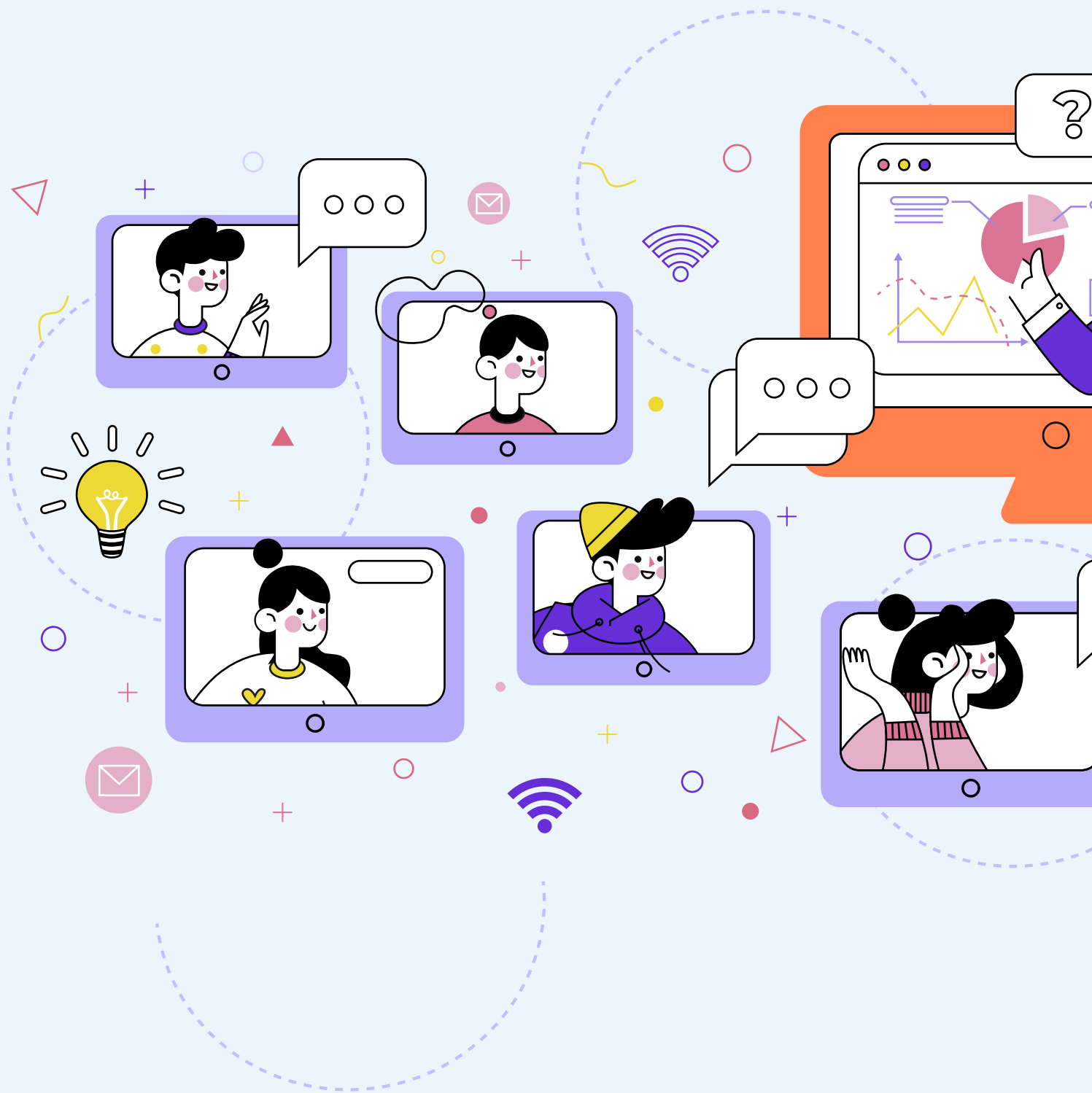
Pandemi Sürecinde Uygulanan İlkokul Uzaktan Eğitim Programı İçeriklerinin
Mizahi Açıdan İncelenmesi ve Zenginleştirilmesi

KULLANIM REHBERİ

İÇİNDEKİLER

Mizah ve Eğitim	3
Mizah Unsurlarını Kullanım Yönergesi	5
Mizahın Eğitimde Kullanılması	6
Eğitim ve Öğretim Sürecinde Kullanılabilecek Mizah Unsurları	6
Sözlü Mizah Unsurları: Tanım ve Örnekler	7
Yazılı veya Sözlü Mizah Unsurları: Tanım ve Örnekler	9
Görsel Mizah Unsurları: Tanım ve Örnekler	10
Düşünsel Mizah Unsurları: Tanım ve Örnekler	12
Fiziksel Mizah Unsurları: Tanım ve Örnekler	13
Mizah Unsurlarının Özellikleri	14
Kaynakça	15
Mizahla Zenginleştirilmiş Örnek Ders Senaryoları	17

Mizah ve Eğitim

TDK (2005) tarafından “eğlendirme, güldürme ve bir kimsenin davranışına incitmeden takılma amacını güden ince alay” olarak tanımlanan mizah (s.806), “olayların gülünç, alışılmadık, çelişkili yönlerini yansıtarak insanı söz konusu olaylar üzerinde düşündürme, eğlendirme ya da güldürme sanatı” olarak da nitelendirilmektedir (Yardımcı, 2010). Mizah, gülünç olanın takdir edilmesini ve ifade edilmesini sağlayan; hayret ve sürpriz duygularını uyandıran; zihinsel olarak farklı bir mental duruma işaret eden tüm söylem ve eylemlerdir. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere mizah doğrudan zihinsel süreçlerle ilişkili olup mental aktivitenin esnekliğini, yaratıcılığını, öğrenme ve eğlenme kapasitesinin niteliğini ifade etmektedir. Mizah komik, gülünç ve absürt olmayla ilgilidir. Mizah çocukların iyi oluşlarına ve etkili öğrenmelerine destek veren, öğrenme ortamının rahat ve esnek olmasına katkı getiren etkili bir araçtır.

İyi oluşa destek;

Mizah gerginliği azaltmanın, duyguları düzenlemenin, stresle baş etmenin ve sosyal iletişimin bir yolu olarak kullanılır (Martin, 2007). Mizah, bireylerin farklı bakış açıları geliştirmelerini sağlayarak öfke, korku, kaygı ve stres gibi duyguların üstesinden gelmesine yardımcı olur (Yardımcı, 2010). Mizahın amaçlı kullanımı bireyin strese nasıl tepki vereceğini seçerek daha iyimser hissetmesine yardımcı olur (Morrison, 2008).

Etkili öğrenme;

Mizahla birlikte oluşan olumlu duygu öğrenme deneyimiyle ilişkilendirilebilir. Böylece öğrenciler eğitime karşı olumlu bir tutum geliştirebilir ve onların öğrenme motivasyonunu artırır, bu da daha yüksek akademik başarıya neden olur (Martin, 2007). Mizahın yenilik ve duygusal olarak uyandırıcı özelliği, kolayca sıkılan ve dikkatsiz öğrencilerin dikkatlerini derse vermelerini sağlar. Stresli ve utangaç öğrencilerin rahatlamasına yardımcı olur (Martin, 2007; Morrison, 2008). Bununla birlikte mizah uzun süreli bilginin depolanmasına ve saklanmasına yardımcı olur. Daha önce öğrenilen bilgilerle ilişkilendirilen mizahi bellek ipuçları, öğrencilerin bir test veya sınavla ilgili soruları cevapladıkları daha sonraki bir tarihte bu bilgilerin uzun süreli bellekten alınmasını kolaylaştırabilir (Martin, 2007).

Zihinsel esneklik ve yaratıcılık;

Mizahın bireylere kazandırdığı en önemli becerilerden biri zihinsel esnekliktir. Zihinsel esneklik bireylere, olaylara yönelik farklı açılardan bakabilme, belirsizliklere tahammül edebilme, hatalardan öğrenebilme, daha kolay risk alabilme ve problem çözerken yeni yolları deneyebilmeye imkânı sağlar (Savaş, 2009; Ünveren, 2020). Mizah yaratıcılığı da desteklemektedir. Mizahın sağladığı farklı fikirleri ifade etme özgürlüğü hayal gücünü harekete geçirir. Mizah beynin daha önce bağlantı gerçekleştirilmiş alanlarını birbirine bağlayarak, mevcut kavramları içeren yeni ilişkiler kurar. Böylece mizah, bireyin farklı düşünme potansiyelini ve karmaşık problem çözme yeteneğini artırır (Morrison, 2008).

Eğlenme, sosyal beceriler ve iletişim;

Mizahın en temel işlevlerinden biri bireylere zevk vermektir. Birey mizahla birlikte yaptığı işlerden zevk alır ve sosyal yaşamına daha sıkı bağlanır (Yardımcı, 2010). Mizah sosyal bir ortam içerisinde kullanıldığında, insanlar arasındaki iletişimi güçlendirir (McGhee, 2002). Özetle mizah öğrencilerin yaratıcılıklarının geliştirilmesinde, sosyal ilişkilerinin güçlendirilmesi ve düzenlenmesinde, temel dil becerilerinin geliştirilmesinde, iletişim becerilerinin geliştirilmesinde, dersin daha eğlenceli hale getirilmesinde ve olumlu öğrenme ortamlarının oluşturulmasında eğitim öğretimin vazgeçilmez bir aracıdır (Ünveren, 2020).

Sınıf aidiyeti,

Her sınıfın kendine ait bir atmosferi vardır. Bu atmosfer örtük birçok iyi olma durumlarını içerir ve bu durumlar sınıf ikliminin kendisidir. Sınıfta dersler işlenirken espriye yer verilir, gülünür ve komiklikler yapılır. Öğretmenlerden öğrencilere aktarılan, öğrenciler arasında kurulan bir iletişim dinamiği vardır ve bu dinamik grup enerjisini, sınıf aidiyetini oluşturmaktadır. Mizahın tüm bu parçaları sınıfta mutlu ve iyi olmanın anahtarlarıdır.

Mizah Unsurlarını Kullanım Yönergesi

Mizahın Eğitimde Kullanılması

Mizahın eğitimde kullanılmasında pedagojik ve eğitsel uygunluk gibi iki temel nokta aranmalıdır. Çocuğun yaşı, ilgileri, ihtiyaçları, beklentileri, gelişim özellikleriyle mizahın dikkat çekiciliği ve motive ediciliği pedagojik uygunluk olarak görülebilir; dersin içeriği, bağlamı, kalıcılığı gibi yönleri de eğitsel uygunluk olarak kabul edilebilir.

Eğitim ve Öğretim Sürecinde Kullanılabilecek Mizah Unsurları

Eğitim ve öğretim sürecinde kullanılabilecek mizah unsurlarına ilişkin tanımlar ve örneklere aşağıda yer verilmiştir. Örnekler, mizah unsurunu tanıtmak amacıyla kullanılmıştır. Ders videoları değerlendirirken ve ders senaryoları oluşturulurken bu yönerge-den yararlanılmış ve ortak değerlendirme zemini oluşturulmuştur.

Tebessüm, gülme ve hatta kahkaha gibi tepkiler meydana getiren mizah unsurları şu şekildedir:

Sözlü Mizah Unsurları: Şaka, espri, şive, ağız, ses tonundaki değişiklikler, konuşma tarzı, kişileştirme (konuşturma), yansıma, monolog, ünlem, yanlış telaffuz, isimlendirme (ad uydurma), ikileme (pekiştirme), benzetme

Yazılı ve/veya Sözlü Mizah Unsurları: Fıkra, hikâye, anı, şiir, deyim, atasözü, tekerleme, mecaz, kinaye, tezat, karşıtlık, skeç, bilip de bilmezlikten gelme (tecahül-i ârif)

Görsel Mizah Unsurları: Karikatür, kıyafet, kostüm, çizim, animasyon, nesne, bilmece, bulmaca, poster, çizgi film karakteri

Fiziksel Mizah Unsurları: Jest, mimik, bedensel hareket, taklit

Düşünsel Mizah Unsurları: İkilem, absürt, abartma, sıra dışı, yanlış anlama, gerçek dışılık, hayali durum

Sözlü Mizah Unsurları	Tanım ve Örnekler
Şaka	Güldürmek, eğlendirmek amacıyla karşısındakini kırmadan yapılan hareket veya söylenen söz, latife (Güncel Türkçe Sözlük, 2020). Örnek: Kuru soğana elma şekeri süsü vermek
Espri	İnce söz, nükte (Güncel Türkçe Sözlük, 2020). Örnek: - En ihtiyaç duyulan arı? - başARI.
Benzetme/Teşbih	Bir şeyin niteliğini anlatmak için o niteliği eksiksiz taşıyan bir şeyi örnek olarak gösterme işi, benzeti, teşbih (Güncel Türkçe Sözlük, 2020). Örnek: Cennet gibi güzel vatanımız
Bilip de Bilmezlikten Gelme (Tecahül-i Ârif)	Bilinen bir gerçeği, bir noktaya, (espri, ince anlamlı şaka söz) dayanarak bilmiyormuş gibi söyleme sanatıdır (Dilçin, 2009). Örnek: Şakaklarım kar mı yağdı ne var / Benim Allah'ım bu çizgili yüz?
Şive (Aksan)	Söyleyiş özelliği (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: Türkçeyi Amerikan aksanıyla konuşmak Çocuklar okulda dilimizi latin alfabesi ile yazıyor. (Türkiye Türkçesi) Uşaqqlar mektebde dilimizi latin elifbası ile yazır. (Azeri Türkçesi)
Ağız	Aynı dil içinde ses, şekil, söz dizimi ve anlamca farklılıklar gösterebilen, belli yerleşim bölgelerine veya sınıflara özgü olan konuşma dili (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: (Doğu ve Güneydoğu Anadolu Ağızları Örneği) Mişmiş: Kayısı, zerdali. Tağa: Pencere. Tike: Parça (kuşbaşı et).
Ses Tonundaki Değişiklikler	Konuşmacının ses tonunda ani değişiklikler yapması Örnek: Ses tonunu inceltme, kalınlaştırma, yükseltme, kısma, çocuk sesine dönüştürme
Konuşma Tarzı	Konuşmacının anlatım tarzı Örnek: Yavaş yavaş konuşma, hızlı konuşma, kelimeleri uzatarak konuşma, kelimeleri vurgulayarak konuşma, kelimeleri/harfleri yutarak konuşma
Kişileştirme Konuşturma	Cansız varlıkları veya hayvanları insanmış gibi gösterme, canlandırma, teşhis (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: Kedim dün çok mutluydu... Sordum kedime nedenini Dedi: -Yuvama bahar geldi.
İsimlendirme Ad Uydurma	Metin karakterlerine özgün isimler verme, ad uydurma (Aydoğmuş, 2017) Örnek: "Çıtırıcık bana iki arkadaş geliyor diye sevindi." (Aydoğmuş, 2017)

Sözlü Mizah Unsurları	Tanım ve Örnekler
Yansıma	Doğa seslerine benzer seslerle yapılan kelime, taklidî kelime, onomatope: Gürültü, şırıltı, bingıldak, güm güm, vızıldamak vb. (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: "Şarıl şarıl yağın yağmur altında koşmak, oynamak, ıslanmak, biriken sulara ayaklarını şap şap vurmak istiyordu." (Aydoğmuş, 2017)
Monolog	Bir oyunda, kişilerden birinin kendi kendine yaptığı konuşma (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Bir kişinin dinleyicilere anlattığı, genellikle güldüren olay (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: "Bu sabah erken erken Haylazca koşu koşu Merdivenden inerken Ayağım gitti boşa Pat diye düştüm yere Ağladım avaz avaz Başım kolum sarıldı Annem babam darıldı Şu halime bir bakın Koşmayın siz de sakın." (Aydoğmuş, 2017)
Ünlem	Türlü duyguları anlatan veya bir doğa sesini yansıtan kelime, nida. Örnek: Ah! oh! şak, çat, ooooo, yaaaa vb.
Yanlış Telaffuz	Kelimeleri, sembolleri, harfleri doğru söylememe Örnek: Çocuklar, bitkiler gündüzleri OKŞİJEN ... -ŞEMŞİYEYİ getir anneciğim.
İkileme/Pekiştirme	İkileme: Anlamı güçlendirmek için aynı kelimenin tekrarlanması, anlamları birbirine yakın, karşıt olan veya sesleri birbirini andıran kelimelerin yan yana kullanılması (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Pekiştirme: Kök kelimenin belirttiği özelliği çeşitli yollarla yoğunlaştırma (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: "Annemin ayak sesi, şingirt dıgırt kapı açıldı." "Annem beni dört top ipe bağlasa öyle tortop olmazdım."(Aydoğmuş, 2017)

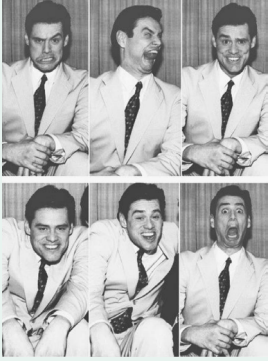

Yazılı/Sözlü Mizah Unsurları	Tanım ve Örnekler
Fıkra	Kısa ve özlü anlatımı olan, nükteli, güldürücü hikayecik. (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: Nasrettin Hoca fıkraları, Karadeniz fıkraları...
Hikâye	Gerçek veya tasarlanmış olayları anlatan düzyazı türü, öykü. (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: Muzaffer İzgü, Ökkeş Serisi
Masal	Genellikle halkın yarattığı, ağızdan ağza, kuşaktan kulağa sürüp gelen, olağanüstü kişilerin başından geçen olağan dışı olayları anlatan öykü türü. (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: Ayla Kutlu, Al Takkeli Dev ile Mor Takkeli Dev
Anı	Geçmişte yaşanmış olayların anlatıldığı yazı türü, hatıra (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: Halikarnas Balıkçısı, Mavi Sürgün
Şiir	Zengin sembollerle, ritimli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan, hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan edebî anlatım biçimi, manzume, nazım, koşuk (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek:
Deyim/Atasözü	Atasözü: Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikteki söz. (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Deyim: Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği. (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: Armut piş ağzıma düş Aklını peynir ekmekle yemek
Skeç	Güldürü niteliğinde kısa oyun (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: Güldüy Güldüy Show
Tezat/Karşıtlık	Çelişki. Anlatımda birbirine karşıt iki sözü yan yana kullanma (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: "Gül dedem, pamuk dedem, Yüreciği kuş dedem, Dişi dökülmüş ama Benimle yaşıt dedem."(Aydoğmuş, 2017)

Yazılı/Sözlü Mizah Unsurları	Tanım ve Örnekler
Tekerleme Uyaklı Sözcük	Birbiriyle uyumlu hazır söz kalıbı (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Çoğunlukla, maddelerin genellikle başında bulunan "Bir varmış bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde." gibi uyaklı giriş veya ara sözler (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: "Az gitmişler uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler." (Aydoğmuş, 2017)
Mecaz/Kinaye	Bir kelimeyi veya kavramı kabul edilenin dışında başka anlamlara gelecek biçimde kullanma, metafor (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: Eh, bu hızla gidersek, okula belki yarın sabah varırız.

Görsel Mizah Unsurları	Tanım ve Örnekler	
Karikatür/Çıkartma Caps/Emoji/GIF	İnsan ve toplumla ilgili her tür olayı konu alarak abartılı bir biçimde veren, düşündürücü ve güldürücü resim (Güncel Türkçe Sözlük, 2020)	Örnek:
Çizim	Çizilerek oluşturulmuş biçim. (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: Matematik dersinde öğretmen tahtaya daire çizer ve daireye kocaman kepçe kulaklar yapar.	
Animasyon (Canlandırma)	Birkaç resmin arka arkaya hızlı bir şekilde gösterilmesiyle elde edilen hareketli görüntüdür (Vikipedi, 2020)	Örnek: Buz Devri
Objeye/Nesne	Mizahi özellikler içeren objeler/nesneler Örnek: 	

Görsel Mizah Unsurları	Tanım ve Örnekler	
<p>Bilmeca</p>	<p>Bir şeyin adını anmadan niteliklerini üstü kapalı söyleyerek o şeyin ne olduğunu bulmayı dinleyene veya okuyana bırakan oyun, muamma (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: Bir tekerlek bir tekerleğe hayat nasıl gidiyor diye sormuş? Tekerlek ne demiş? -Yuvarlanıp gidiyoruz işte</p>	
<p>Bulmaca</p>	<p>Çeşitli biçimlerde düzenlenen, düşündürerek ve aratarak buldurmayı amaç edinen oyun (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: Yedi farkı bulunuz.</p>	<p>Örnek:</p>
<p>Poster</p>	<p>Duvara asılan büyük boy resim (Güncel Türkçe Sözlük, 2020)</p>	<p>Örnek:</p>
<p>Çizgi Film Karakteri</p>	<p>Bir konuyla ilgili olarak hazırlanmış çizgi filmlerdeki karakterler Örnek:</p>	
		

Düşünsel Mizah Unsurları	Tanım ve Örnekler
<p>Absürtlük (Saçma)</p>	<p>Saçma (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Absürt komedi gündelik mantığı ihlâl edecek müdahaleleri konu olarak mantıksız olduğu aşikâr durum ve davranışlar yaratan mizah türüdür. Yaratılan gerçeküstü durumlar genellikle birbiriyle alakasız iki kavramın bir araya getirilmesini, bariz mantık hatalarını veya saçmalıkların vurgulanmasını içerir (Vikipedi, 2020)</p> <p>Örnek: Leyla ile Mecnun</p>
<p>Abartma</p>	<p>Bir şeyi, bir olayı olduğundan büyük veya çok gösterme, mübalağa (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: "Gözleri ateş parçası. Ben diyeyim üç başlı, siz deyin yedi başlı. Ağzında bir dili varmış ki dışarı çıkardığında en az yirmi metre uzarmış." (Aydoğmuş, 2017)</p>
<p>Sıra Dışı</p>	<p>Örnek:</p> <p>Olağan olmayan, olağanın dışında kalan, üstün nitelikli, olağanüstü</p>
<p>Gerçek Dışı Hayali Durum</p>	<p>Gerçeğin dışında olan, gerçek olmayan, gerçeğe aykırı (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: "Bayanlar ve baylar! Diye başladı dedem. İşte huzurlarınızda 'Görüntülü Kokulu Tıngır Mingır Muhteşem Masal Anlatır'. Battaniyeyi çekti ve makinenin düğmesine bastı. Masal makinesi pır pır ederek çalıştı." (Aydoğmuş, 2017)</p>
<p>Yanlış Anlama</p>	<p>Bir durum hakkındaki düşünülenlerin o durumun aslından farklı olması (Aydoğmuş, 2017) Örnek: "Biraz sonra sokaktan daa dii daa dii diye sesler gelmeye başladı. Anneannem: - Aaa! Hiç de gecenin bu saatinde gelin geldiğini duymamıştım. - Ne gelini anneanne maçı kazandık diye seviniyorlar." (Aydoğmuş, 2017)</p>
<p>İkilem</p>	<p>Kesin olarak kabul veya tercih edilemeyen iki olasılıklı bir çelişki (Vikipedi, 2020) Örnek: Annem bana iki seçenek verdi: bulaşıkları yıkamak veya banyo temizlemek. İkisi de çok eğlenceli değildi. Ne ikilem ama!</p>

Fiziksel Mizah Unsurları	Tanım ve Örnekler
<p>Jest/Mimik</p>	<p>Örnek:</p> <p>Mimik: Herhangi bir şeyi açıklamak için genellikle el, kol ve baş ile yapılan içgüdüsel veya iradeli hareket (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Jest: Baş, el, kol, ayak ve bedenin duruşu ile verilen mesajlar</p>
<p>Bedensel Hareket (Davranış)</p>	<p>Örnek:</p> <p>Bedensel-fiziksel tepkiler (Güncel Türkçe Sözlük, 2020, Vikipedi, 2020) Örnek:</p>
<p>Kıyafet</p>	<p>Örnek:</p> <p>Giyisi (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Mizahi özellik içeren kıyafet</p>
<p>Kostüm</p>	<p>Örnek:</p> <p>Günlük hayatta giyilmeyip sadece özel gün, gösteri ve bayramlarda giyilen kıyafet.</p>
<p>Taklit</p>	<p>Birinin davranışlarını, konuşmasını tekrarlayarak eğlenme (Güncel Türkçe Sözlük, 2020) Örnek: "Anneanesi Mehmet üzülmesin diye at kılığına girer ve at gibi kişner" (Aydoğmuş, 2017)</p>

MİZAH UNSURLARININ ÖZELLİKLERİ

Bilişsel gelişime uygun olması	Çocuğun bilişsel gelişim döneminde hangi aşamada olduğunun dikkate alınması. Örneğin, 7 yaş grubu somut işlemler dönemindeyken, 9 yaş grubu soyut işlemler dönemindedir.
Kuşağa (X, Y, Z gibi) uygun olması	Çocukların yaşadığı dönemdeki kelimelerin, kavramların, sembollerin, film karakterlerinin, sloganların, emojilerin kullanılması. Örneğin, seni seçtim Pikaçu Y kuşağı için anlamlı iken X ve Z kuşağı için anlamlı değildir.
Ders konusuna uygun olması	Mizahın işlenen konuyla bağlantılı olması.
Konuyu pekiştirici olması	Kullanılan mizahın konuyu pekiştirmesi.
Motive edici olması	Çocuğu derse katılmaya, dinlemeye, ders için istekli olmaya yönlendirici olması.
Dikkat çekici olması	Öğrencinin konuya odaklanmasını ve meraklanmasını sağlaması.
Yaratıcı (özgün/orijinal) olması	Kullanılan mizahın özgün ve farklı olması.
Eleştirel/esnek düşünmeyi sağlaması	Mizahın çocuğun akıl yürütme, analiz ve değerlendirme gibi zihinsel işlemler yapmasına olanak tanınması.
Problem çözmeye yönlendirmesi	Mizahın problemi görme, tanıma, açıklama, çözüm yolu üretme ve çözüm yollarını değerlendirme gibi problem çözüme süreçlerini içermesi.
Çoklu anlam geliştirmesi	Mizahın düşünme, güldürme ve eğitime gibi birden çok işleve sahip olması.
Çocuğu mizah yapmaya yönlendirmesi	Mizahın çocuğun katılımını sağlayarak çocuğun da mizah yapmasını desteklemesi.
Derse katılımı sağlaması	Çocuğun derste aktif olmasını (zihinsel, duyuşsal ve bedensel) sağlaması.
Kültürel unsur içermesi	Çocuğun bulunduğu yöresel ve bölgesel özelliklere, sosyo ekonomik koşullara uygun olması.
Güldürücü olması	Mizahın çocuğu özellikle güldürmesi (tebessüm ve kahkaha da buna dahildir).
Olumsuz mesaj içermemesi	Dini, etnik, ırk, ahlaki unsurları ve çocuğun kişiliğini zedeleyici mesajlar içermemesi
Zamanlamasının uygun olması	Mizahın çocuğun dikkatini çekecek, çocuğu motive edecek, konuya odaklanılmasını sağlayacak şekilde kullanılması.
Estetik ve beğeni içermesi/uyandırması	Mizahın çocuk için hoş ve güzel duygular uyandırması.
Çatışma/karşıtlık içermesi	Çocukta gülmenin yanında merak, endişe ve korku gibi birden fazla duyguya yer vermesi.
Beklenmedik olması Sürpriz içermesi (şaşırtıcı/garipseme)	Mizahın sonucunda ne olacağının çocuk tarafından bilinmemesi. Çocuğun motivasyonunun, dikkatinin dağıldığı ya da konuya tam olarak odaklandığı anda öğrenmenin pekişmesi için mizah unsurunun ortaya çıkması.

KAYNAKLAR

Aydoğmuş, M. (2017). *İlkokul Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarının mizahi öğeler bakımından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Dilçin, C. (2009). *Örneklemlerle Türk şiir bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
<https://tr.wikipedia.org>

Martin, R. A. (2007). Introduction to the Psychology of Humor. *Psychology of humor: An integrative approach an integrative approach*, 1-30.

McGhee, P. E. (2002). *Understanding and promoting the development of children's humor: A guide for parents and teachers*. Kendall/Hunt Publishing.

Morrison, M. K. (2008). *Using humor to maximize learning: The links between positive emotions and education*. Rowman and Littlefield Education, UK.

Savaş, S. (2009). *İlköğretim 7. sınıf Türkçe derslerinde mizah kullanımının öğrenci tutum ve başarısına etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak

TDK. (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Türk Dil Kurumu (TDK). 2020. *Güncel Türkçe sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişildi.

Ünveren, D. (2020). Türkçe Öğretiminde Mizah: Ders Kitapları Örneği. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (67), 715-735.

Yardımcı, İ. (2010). Mizah kavramı ve sanattaki yeri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 1-4

Mizahla Zenginleştirilmiş Örnek Ders Senaryoları

HAYAT BİLGİSİ DERSİ SENARYOSU

SINIF: İLKOKUL 1. SINIF

DERS: HAYAT BİLGİSİ

ÜNİTE: EVİMİZDE HAYAT

KONU: KAYNAKLARI DOĞRU KULLANMA

KAZANIM: Evdeki kaynakları verimli bir şekilde kullanır.

AÇIKLAMA: Kazanımın süresi 1 ders saatidir.

MİZAH UNSURLARI: Ünlem, Çizim, Kişiselleştirme, Ses Tonundaki Değişiklikler, Absürtlük, Animasyon

Öğretmen korkmuş gibi yapar. ÜNLEM:)

(Öğretmen elinde büyük bir su şişesinden su içerken ekranda belirir. Çekimin başladığını fark etmemiştir. Fark ettikten sonra şaşırır ve aşağıdaki konuşmayı yapar.)

- **Ay!** Geldiğinizi fark etmedim. Ben her gün bol bol su içiyorum. Su sağlığımız için çok faydalı. Sizler de su içmeyi seviyor musunuz? İyi ki yeterince suyumuz var. Bu arada kendimi tanıtmayı unuttum. Ben Kübra Öğretmen...
- Bu dersimizde kaynakları verimli kullanmamızın neden önemli olduğunu ve bu kaynaklarımızı verimli kullanmak için neler yapabileceğimizi konuşacağız.
- Evde kullandığımız kaynaklar neler çocuklar? Hani çeşitli ihtiyaçlarımızı karşıladığımız kaynaklar... Örneğin bir kaynağımız var, elimiz yıkıyoruz, banyo yapıyoruz, çamaşırlarımızı yıkıyoruz. Evet su bizim en temel kaynaklarımızdan biri. Diğer bir kaynağımız ne olabilir. Evimizi ne sayesinde aydınlatıyoruz. Televizyon, çamaşır makinesi, buzdolabı gibi evimizdeki birçok alet bu kaynağımız sayesinde çalışıyor. Eeeeet, elektrik de önemli bir kaynağımızdır. Bir de temizlik ihtiyacımızı karşıladığımız temizlik malzemeleri var.
- Peki çocuklar bu kaynaklar sınırsız mıdır? İstedikimiz kadar kullanabilir miyiz? Bir düşünelim...
- Dünyamızda bir sürü insan yaşıyor ve tüm bu insanların ihtiyaçlarını bir şekilde karşılaması gerekiyor değil mi? Eğer insanlar bu kaynakları ihtiyaçlarından fazla tüketirse, yani israf ederse ne olur.
- Diyelim ki Ayşe ellerini yıkadıktan sonra çeşmeyi açık unuttu.
- Aynı zamanda Ali amcanın evinde su borusu patlamış ve Ali amca tamir ettirmemiş. Aaa bakın dünyamızın bir kısmı kurumaya başladı bile.
- Selçuk da suyu gereksiz kullanmış.
- Dilek de suyu gereksiz kullanmış.
- Belki sadece bir kişinin gereksiz kullandığı su bize az gibi görünebilir. Ama birçok insan suyu gereksiz kullanırsa... Düşünün dünyamızı nasıl etkiler? Dünyamızdaki su bitebilir. Dünyada bazı bölgelerde yaşayan insanlar, hayvanlar en önemli ihtiyacı

olan suyu bulamayabilir. Ne kadar kötü olur değil mi? Dünya'daki tüm canlıların ihtiyaçlarını karşılayabilmesi ve yaşaması için kaynaklarımızı nasıl kullanacağımız bilmemiz gerekiyor değil mi? Böylece kaynaklarımızdan verimli bir şekilde yararlanabiliriz.

- Kaynakları verimli kullanabilmek için sizler neler yapıyorsunuz? Biraz düşünün bakalım. Şimdi dersimizde sizinle birlikte bir etkinlik yapacağız.
- Defterinizde boş bir sayfa açın ve sayfaya ekranda görüldüğü gibi 6 tane kutucuk çizin. Her bir kutucuğa altıya kadar bir numara verin. Aynı bu görseldeki gibi yapın. Şimdi önümüzde kalemimiz ve defterimiz hazır beklesin. Derste sizlerden her kutucuğa kaynaklarımızı verimli kullanmak için neler yapabileceğimizin resmini yapacağız. Bunun için dersimizi çok dikkatli bir şekilde dinleyin.
- Burada bir apartman resmi var. Acaba bu apartmanda kaynaklarımız nasıl kullanılıyor? Daireleri tek tek ziyaret edeceğiz. (Cikcikcik... Sesi gelir) Ben Kübra öğretmen, gelebilir miyiz?
- Hımmm, burada hangi kaynağımız verimli kullanılmıyor? Eminim sizler hemen fark ettiniz. Bir sürü ampul var. Elektrik israf ediliyor. Şimdi defterinizde çizdiğiniz birinci kutucuğa elektriği daha verimli kullanabilmesi için amcamızın ne yapması gerektiğini çizin. Bekliyorum. Ekranda yorgun ifadeli ampuller görünür. ÇİZİM :)
- Çizdiniz mi? Aferin size.. Evet bu küçücük odada bu kadar ampüle gerek var mı? Ampüllere de bakın ne kadar yorulmuşlar. "Çok yoruldu. Sana bir faydam olmuyorsa ışığı kapatır mısın lütfen?" der gibi bakıyorlar. Elektriki verimli kullanabilmemiz için fazladan yanan ampülleri kapatmamız gerekiyor. Hadi kapatalım. Öğretmen ses tonunu değiştirerek ampuller konuşuyor gibi söyler. KİŞİSELLEŞTİRME :)
- Tamam böyle daha iyi. Bu büyüklükteki bir odada sadece bir ampulün yanması yeterli değil mi?
- (Dindon.... Sesi gelir.) Ben Kübra Öğretmen gelebilir miyiz?
- Annemiz bulaşıkları, bulaşık makinesine yerleştiriyor. Hahaha, bulaşık makinesinin dili mi var? Tabaklar çok lezzetli olmalı Peki görselde israf edilen bir şey görüyor musunuz? (Su sesi gelir.) Aaa, su israf ediliyor! Şimdi defterinizde çizdiğiniz ikinci kutucuğa suyu daha verimli kullanabilmek için annemizin ne yapması gerektiğini çizin. Bekliyorum Ekranda dili olan bir bulaşık makinesi görünür. ÇİZİM :)
- Çizdiniz mi? Tabakları suya tuttuğumuzda suyu israf etmiş oluruz bulaşık makinesi zaten onları yıkıyor. Defterlerinize annemizin çeşmeyi kapatması gerektiğini çizdiniz değil mi? Aferin size. Hadi biz de çeşmeyi kapatalım mı? (Musluk kapatma sesi gelir. Daha sonra damlama sesi gelir.) Offf sanırım tam kapanmadı hala damlıyor. Çeşmeyi biraz daha sıkalım. Damlayan çeşmeler de suyun israf olmasına neden oluyor değil mi? (Musluk kapatma sesi gelir) Öğretmen ses tonunu değiştirerek söyler. SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER :)
- Böyle daha iyi oldu.
- (CikCik sesi gelir) Ben Kübra Öğretmen girebilir miyiz?
- Aaa, sessiz olalım, uyuyor! Bu resimde hangi kaynağımız verimli kullanılmıyor? Zeynep abla uyuyor ama televizyon neden açık? İnsan uyurken televizyon izleyemez ki. Üstelik televizyon da elektrik harcıyor. Burada elektrik israf ediliyor değil mi? Evet evet yine aynı etkinliğimizi yapacağız. Defterinizde çizdiğiniz üçüncü kutucuğa

Öğretmen korkmuş gibi yapar.
ÜNLEM :)

elektrik kaynağımızı verimli kullanmak için ne yapılması gerektiğini çizin. Bekliyorum.

— Çizdiniz mi? Aferin sana. Sizler izlemediğimiz zamanlar televizyonu kapatıyorsunuz değil mi? Hadi Zeynep ablamızın da televizyonunu kapatalım.

— Zeynep ablamız şimdi mışıl mışıl uyuyabilir.

— (Dıııt sesi gelir.) Ayy! Bu nasıl zil..

Normalden farklı bir kapı zili çalar. ABSÜRTLÜK :)

— Çok sıcak bir odaya geldik. Ebru teyzemiz çok terlemiş görünüyor. Elindeki yelpaze ile serinlemeye çalışıyor. Ama acaba bu oda neden bu kadar sıcak? Bu resimde hangi kaynağımız israf ediliyor? Eveet şuraya bakın... Burada kaç tane ısıtıcı var? 1, 2, 3, 4, off tabi ki sıcak olur. Oysa üşüyorsanız bir tane ısıtıcı yeterli. Bu ısıtıcılar neyle çalışıyor? Elektrikle değil mi? Yani burada elektrik boşa harcanıyor. Şimdide defterinizde çizdiğiniz dördüncü kutucuğa bu kaynağımızı verimli kullanmak için ne yapılması gerektiğini çizin. Bekliyorum.

— Ne çizdiniz? Hımm, kapalı bir ısıtıcı çizdin. Evet fazla ısıtıcıları kapatmalıyız. Hadi ısıtıcıları kapatalım.

— Böyle çok daha iyi oldu.

— (Dindindon.. Sesi gelir.) Biz geldiııııkkk (Öğretmen ses efektini duyduktan sonra sesini zil sesine uydurarak söyler.)

Öğretmen ses tonunu değiştirerek söyler.
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)

— Ali dişlerini fırçalıyor. Bu resimde hangi kaynağımız israf ediliyor? (Su sesi, sesi gelir) Off yine boşuna su akıyor değil mi? Şimdi de defterinizde çizdiğiniz beşinci kutucuğa suyu kaynağımızı verimli kullanmak için ne yapılması gerektiğini çizin. Bekliyorum.

— Çizdiniz mi? Arkadaşlar bizim dişlerimizi kaç dakika fırçalamamız gerekiyor? En az 2 dakika değil mi? İki dakika boyunca suyu açık bırakırsak bir sürü su israf etmiş oluruz. Yazık değil mi. Hadi çeşmeyi kapatalım (Musluk kapatma sesi ardından damlama su sesi gelir.) Su hala damlıyor mu? Hadi biraz daha çeşmeyi sıkalım (musluk kapama sesi gelir) Ali suyu kullanacağı zaman tekrar açabilir.

— Artık Ali rahat rahat dişlerini fırçalayabilir.

Kapı gıcirtısı sesi gelir. ANİMASYON :)

— (Dırdırdırdı sesi gelir) Kimse var mı? Ben Kübra Öğretmen gelebilir miyiz? (Kapı gıcirtısı sesi gelir) Sanırım bu kapının yağlanması gerekiyor

— Mert'in yanına geldik. Ellerini yıkayacak sanırım. Ellerimizi yıkamak çok önemli değil mi? Bizim hastalıklardan korunmamızı sağlar. Ellerimizi sık sık yıkmalıyız. Mert burada yanlış bir şey yapıyor galiba...Bu resimde hangi kaynağımız verimli kullanılmıyor? Resmi yeterince incelediniz mi? İsraf edilen bir avuç dolusu sıvı sabun mu? Doğru söylüyorsunuz Mert'in elini yıkaması için o kadar çok sabuna ihtiyacı yok ki. Az alsa da köpürmesi için yeterli olur. Yoksa sıvı sabun israf olur. Şimdi de defterinize çizdiğiniz altıncı kutucuğa Mert'in sıvı sabunu israf etmemesi için sıvı sabunu ne kadar kullanması gerektiğini çizin. Bekliyorum.

— Çizdiniz mi? Kullandığımız temizlik ürünlerini de israf etmemeliyiz değil mi? Haydi birlikte Mert'e sıvı sabunu ne kadar kullanması gerektiğini birlikte gösterelim.

— İştee bu kadar yeterlii...

— Artık apartmanımızda yaşayan herkes kaynakları verimli kullanmayı öğrendi. Bence apartmanımız bir rozeti hak etti.

- Kaynakları verimli kullanmamız için çok yardımcı oldunuz. Sizlere de kocaman bir alkış....

Sonuç:

- Bu dersimizde neler öğrendik bir tekrar edelim mi?
- Gereksiz yanan lambaları kapatmalıyız.
- Boşa akan suları kapatmalıyız.
- Kullanmadığımız elektronik aletleri kapatmalıyız.
- Temizlik malzemelerini ihtiyacımız olduğu kadar kullanmalıyız.
- Evet çocuklaar.... O zaman ne diyoruz.? Kaynaklarımızı ihtiyacımız kadar kullanalım. Geleceğimizi kurtaralım... Artık kaynakları verimli kullanmak için neler yapmamız gerektiğini daha iyi biliyoruz. Görüşmek üzere... Kendinize iyi bakın.

TÜRKÇE DERSİ SENARYOSU

SINIF: İLKOKUL 1. SINIF

DERS: TÜRKÇE

ÜNİTE: Dinleme Metni

KONU: Masal

KAZANIM:

- T.1.1.8. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.
- T.1.3.11. Kelimelerin zıt anlamlılarını tahmin eder.

MİZAH UNSURLARI: Konuşma Tarzı, Bedensel Hareket, Ses Tonundaki Değişiklikler, Animasyon, Espri, Görsel Öge, Müzik, Kukla

Öğretmen derse elindeki kuklayla giriş yapar. Öncelikle kendini tanıtır. Sonra da elindeki kuklaya verdiği bir isimle kuklayı öğrencilere tanıtır. KUKLA:)

-Merhaba çocuklar ben Seda Öğretmen. Bu da (kuklayı göstererek) Tokaç der. (Burada tokaç kıpı kıpır bir şekilde söze girmeye çalışır. Öğretmen, dur bekle tokaç, sana da sıra gelecek, der.) Bu dersimizde Tok-aç bize eşlik edecek. Tokaç bize kendini tanıtır mısın?

- Merhaba çocuklar hepimiz hoş geldiniz, ben de hoş buldum. Benim adım Tokaç. Sabah akşam bulamaç. Zeytin peynir ne gezer? Biri doktor biri ilaç.

ESPİRİ :)

Öğretmen:

Öğretmen ses tonunu değiştirerek.
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)
KONUŞMA TARZI :)

- Çocuklar bugün Türkçe dersinde okuduğunu anlama çalışmasını bir masalla yapacağız. Şimdi sizlere bir masal anlatacağım, Masalımızda kimler var, masalımız nasıl sonuçlanacak? Hep birlikte dinleyelim, der. (Tokaç öğretmene ben de buradayım der gibi bakar.) Sonra kuklaya dönerek onu konuşturur.
- Anlatacağız.

Öğretmen:

- Çocuklar, bu masalı çok çok dikkatli dinlemenizi istiyorum. Çünkü masalımızın içinde zıt anlamlı kelimeler var. Zıt anlamlı kelimeleri daha önce öğrenmiştiniz. Tok_aç sen de bize zıt anlamlı kelimelerle ilgili bir örnek veriri misin?
- Tabiiiii öğretmenim mesela benim adım çok güzel bir örnek Tok-aç. Ayrıca daha birçok zıt anlamlı kelime biliyorum.
- Evet, sevgili çocuklar şimdi hepimiz kulaklarınızı ellerinizle tutun ve açın. Şimdi daha iyi duyuyorsunuz değil mi? Masalın sonunda okuduğunu anlama soruları var. O soruları birlikte cevaplandırmaya çalışacağız. Ardından da masalımızın içinde geçen zıt anlamlı kelimelerle ilgili güzel bir şarkımız var onu da hep birlikte seslendireceğiz.

ESPİRİ :)

El kuklası Tokaç masalın giriş formeli (tekerleme) ile masala giriş yapar. Öğretmen masalı anlatmaya başlar.

Öğretmen masalı anlatırken beden dilini, ses tonunu etkili kullanır. Masalda geçen çeşitli hayvanları seslendirirken ses tonunu inceltip kalınlaştırır.
BEDENSEL HAREKET: SES TONUNDA DEĞİŞİKLİKLER:)

"Az sürdüm, uz sürdüm, dere tepe iz sürdüm. Altı ay bir güz sürdüm. Geri döndüm baktım ki arkadan ekin gövermiş, geçmiş. Bir orak aldım. Yanaştım ekine. Biraz biçtikten sonra belim ağrıdı. Dinleniverdim yorgunluk alametiyle. Sonra rastladım bir Çilli Tavuk'a."

Bu tavuğun beş de yavrusu varmış. Çilli Tavuk yavrularıyla bütün gün yem aramak için çalışır durmuş. Kış günlerinde hava şartları zor olurmuş. Bu yüzden Çilli Tavuk ve yavruları yem bulmakta zorlanıyorlarmış. Gel zaman git zaman, uzun ve soğuk bir kışın ardından nihayet ilkbahar gelmiş.

SES TONUNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER :)
BEDEN DİLİ :)

Bizim Çilli Tavuk gece yatağında düşünmeye başlamış –her zaman önemli kararları yatağında düşünürmüş- "Şu tarlaya az buğday eksem de kışın yavrularımı kolayca beslesem, demiş. Ama tek başıma bunu yapamam. Ne yapsam acaba? Yavrularım da bana yardım eder. Yok yok olmaz onlar daha çok küçük yapamazlar. Belki tohumları taşımamda yardım ederler. Ama ekme işini yetiştirebilir miyiz? Ben her gün erkenden kalkıp çalışabilirim. Ama sanırım yetiştiremem, diye düşünüp duruyormuş. Gözüne uyku girmemiş. Yok şöyle yapayım...Yok böyle yapayım, diye yatağında dönüp durmuş. Azıcık eksem yeter mi acaba? Şu anda beş yavrum var baharda da yeni yavrular olacak yok yok bu azıcık buğday bize yetişmez." Kümeste uyumayan yavrunun birisi başını kaldırıp;

- Neden komşularımızdan yardım istemiyoruz anne? demiş.

Çilli tavuk;

- Evet, benim de aklıma geldi küçük civciv ama yazın herkesin çok işi olur. Hem bu arada sen neden hala uyumadın? Aslında olabilir ben de onların işlerine yardım edersem hepimizin işi çözülür. Hımmm, sevdim bu fikri. İyi fikir!

Çilli tavuk sabah ilk iş olarak komşularla konuşmaya karar vermiş. İlk önce kazın yanına gelmiş:

-Kaz kardeş, ben ekin ekeceğim ama yardımına ihtiyacım var. Sen bana yardım eder misin? Bu zor işi daha kolay yaparız, demiş.

Kaz:

-İşim çok ama gelmeye çalışırım arkadaşım, demiş.

Çilli Tavuk buna çok sevinmiş, ancak iki kişi bu işin üstesinden gelemeyeceği için bir de tavşana gitmeyi düşünmüş. Kırlarda zıp zıp zıplayan tavşana yetişmesi kolay olmamış. Nefes nefese kalmış ama sonunda ona yetişmiş ve şöyle seslenmiş:

-Tavşan kardeş, tavşan kardeş! Benim yardıma ihtiyacım var. Gel, biraz yardım et. Buğday ekeceğim, demiş.

-Aaa, tabii çilli arkadaşım sana yardım ederim ama benim de havuç toplama zamanım geldi. Ne yapsak acaba? Diye sormuş tavşan.

Çilli tavuk;

- Hep beraber buğdayları ekip havuçları da toplayabiliriz? Nasıl Fikir?

- Hımmmm çok güzel bir fikir. Sevdim bunu...demiş tavşan. Uzun kulaklarını ve kısa kuyruğunu hoplata hoplata çilli tavuğun peşine takılmış.

Tavşanla çilli tavuk yola düşmüşler. Komşuları ördekten yardım istemeye gitmişler. Tabi tavşan her zamanki gibi önde tavuk arkada koşturuyormuş.

-Ördek kardeş, senden yardım istiyoruz. Bugün benim buğdayları ekmemiz lazım.

Tavşan hemen söze girmiş;

-Çilli tavuğun buğdaylarını ekersek sonra da benim havuçları toplayacağız.

Ördek;

-Ama benim de kış için bir sürü yiyecek toplamam lazım.

Çilli Tavuk;

- Tamam, sonra da hep beraber seninkini toplarız. Nasıl Fikir?

- Hııııııı, sevdim bu fikri, demiş ördek.

Çilli tavuk ve arkadaşları gecelerini gündüzlerine katmış, başlamışlar eşelemeye. Eşelemiş, eşelemiş, buğdayı ekmişler.

Günler günleri kovalamış... Buğday çıkmış, yeşillenmiş, başak dolmuş. Hasat zamanı gelmiş. Buğdayları biçmek için yine dostları çilli tavuğa yardım etmiş.

Birlikte buğdayları biçmişler. Azar azar alıp taşıyabildikleri kadarını değirmene taşımışlar. Sonra değirmenden aldıkları unla hamur yapıp, pişirmiş, ekmekleri sıra sıra dizmiş ve güzel bir sofraya hazırlamışlar.

Tavşan;

-Şimdi sıra kimde? demiş.

Çilli Tavuk:

- Yarın da senin havuçları toplarız. Nasıl Fikir?

Tavşan;

-Hııııııııı, sevdim bu fikri...demiş. Sonra tavşanın ördeğin ve kazın kışlık yiyecekleri de toplanıp bitmiş.

Çilli tavuk ve arkadaşları oturmuş yağan karı seyrederken hep bir ağızdan;

*Tarlada izi olanın
Harmanda yüzü olur,
Çorbada tuzu olanın
Yemekte sözü olur, demişler.*

Burada elma görseli yukarıdan aşağıya doğru öğretmenin başına düşecek. O sırada tokaç öğretmene dönerek "Hani bana hani bana" der. Öğretmen de "Tamam o zaman tokaç biz de seninle bu elmayı paylaşırız." der.
BEDENSEL HAREKET:)

Gökten üç elma düşmüş çocuklar. Biri masalı anlatanın, biri dinleyenlerin bir de bizim çilli tavuk ve dostlarının başına...

Çocuklar, masalamızı dinledik. Şimdi gözlerimizi kapatıp dinlediğimiz masalı başından sonuna kadar hatırlamaya çalışalım. Çilli Tavuk'un bir derdi vardı. Bir yardıma ihtiyacı vardı değil mi? Sanra arkadaşlarından yardım istedi. Yardımına karşılık bulabildi mi? En sonunda ne oldu? Hep birlikte bunu öğrendik. Şimdi sorularımızı cevaplandırma zamanı. (Kuklaya dönerek) Öyle değil mi Tokaç?

SORU 1: Dinlediğimiz masala bir başlık verecek olsaydınız ne olurdu?

CEVAP:

SORU 2: Masalda hangi kahramanlar vardı? (Tokaç: Yavruları da vardı yavruları da vardı.)

CEVAP:

SORU 3: Çilli Tavuk, komşularından ne için yardım istiyor?

CEVAP:

SORU 4: Çilli Tavuk'un nasıl bir sorunu vardı?

CEVAP:

SORU 5: Peki Çilli Tavuk'a yardım etmeseydi ne olurdu?

CEVAP:

SORU 6: Çocuklar, daha önce sizden de yardım isteyen birileri oldu mu? Tokaç sen söyle bakalım daha önce senden yardım isteyen oldu mu?

“CEVAP: (Seda Öğretmenim oooo hem de çooookk yardım isteyen oldu.

Soru 7: Çocuklar, daha önce sizin yardıma ihtiyacınız olduğu bir durum oldu mu?

ESPRİ:)

(Öğretmen bu soruları sorup cevaplandırırken el kuklası Tokaç çocukların düşünme sürelerinde araya girerek çocuklara ipucu veriyormuş gibi yapar. Öğretmenle tatlı bir şekilde atıştır.)

Çocuklar, dersin başında sizlere zıt anlamlı kelimelerle ilgili bir şarkımızın olduğunu söylemiştim. Tokaç da bizlere masalımızın içinde geçen zıt anlamlı kelimelerle ilgili bir şarkı yaptı. Şimdi hazırsanız şarkımızı dinleyebiliriz.

Tarlada izi olanın
Harmanda yüzü olur,
Çorbada tuzu olanın
Yemekte sözü olur

Çilli tavuk çok çalıştı

Buğdayı ekmek yaptı

Komşuları yardım etti

Ekmek herkese yetti

Biri *dolu* bir *boş* tabakları alsana

Biri *uzun* biri *kısa* başaklara baksana

Biri *sıcak* biri *soğuk* çorbaları tatsana

Biri *kolay* biri *zor* şu işleri *yapsana*

Bu şarkı için masal kahramanlarından oluşan animasyonlu bir klip ekranda yansıtılır. ANİMASYON:) MÜZİK:)

Öğretmen:

- Evet, çocuklar şarkımızda ve masalımızda geçen zıt anlamlı kelimelerle ilgili gelin sizlerle ufak bir çalışma yapalım. Ben sizlere bir kelime vereceğim. Siz de bu kelimenin zıt anlamlısını söyleyeceksiniz. Hazırsanız kelimelerimiz gelsin.

• Sıcak	→	Soğuk
• Az	→	Çok
• Var	→	Yok
• Dolu	→	Boş
• Kolay	→	Zor

GÖRSEL ÖGE:)

Öğretmen:

-Evet, çocuklar, bugün sizinle çok güzel zaman geçirdik. Bu masalı siz de sevdiklerinize anlatırsanız çok sevinirim. (Tokaç burada öğretmenin kulağına bir şeyler söyler). Çocuklar Tokaç'ın da size söyleyecekleri varmış. Evet, Tokaççığım şimdi söz sende.

Tokaç:

-Çocuklar, sizinle tanıştığım için çok mutlu oldum. Benim için bugün dinlediğiniz masalın resmini yapar mısınız? Sonra da belki bana yaptığınız resmi gönderirsiniz. Başka bir masalda görüşmek üzere. Hoşça kalın.

HAYAT BİLGİSİ DERSİ SENARYOSU

SINIF: İLKOKUL 2. SINIF

DERS: HAYAT BİLGİSİ

ÜNİTE: SAĞLIKLI HAYAT

KONU: ÖĞÜN LİSTESİ HAZIRLAMA

KAZANIM: Dengeli beslenmeye uygun öğün listesi hazırlar.

MİZAH UNSURLARI: Konuşma Tarzı, Jest ve Mimik, Animasyon, Ünlem, Bedensel Hareket, Ses Tonundaki Değişiklikler.

Öğretmen daha önce hazırlamış olduğu PowerPoint sunumunu açar.

_ Merhaba çocuklar! Ben Seda Öğretmeniniz.

_ Hepiniz kahvaltınızı yaptınız değil mi? Ben yaptım. Yumurta, peynir, zeytin, ekme yedim. Peki, sizler neler yediniz?

_ Domates, salatalık, reçel yediniz, harika!

Çocuklar söylemiş gibi yapılır.
Kelimeleri vurgulayarak konuşur.
KONUŞMA TARZI:)

_Sabah yediğimiz bu kahvaltı öğünü çok önemli, çocuklar. Bugün sizlerle öğün listesi hazırlama konusunu öğreneceğiz.

_ Şimdi size iki fotoğraf göstereceğim ve birlikte inceleyeceğiz. İlk görseldeki çocuk ne yapıyor?

_Evet, yemek yiyor. Peki, neler yiyor? Pizza, hamburger, gazlı içecek, tatlı yiyor.

_Diğer görseldeki çocuk da yemek yiyor, değil mi? O neler yiyor, bakalım.

Şaşkın bir ifade ile bakar. JEST/MİMİK :)

_Süt, elma, armut, et gibi besinler yiyor. Bu iki çocuğun beslenmesini karşılaştıralım. Sizce hangisi sağlıklı besleniyor? Evet, bildiniz, aferin size.

_Sağlıklı olmak için dengeli ve düzenli beslenmeliyiz. Dengeli ve düzenli beslenme ne demektir? Biraz düşünelim (Birkaç saniye bekler). Önce dengeli beslenmeyi açıklayalım.

_ Dengeli beslenme için;

*Vücutun büyümesi

**Vücutun yenilenmesi, güçlü olması

*** Gerekli olan enerji ve besin öğelerinin yeterli miktarlarda alınmasıdır.

(Slayttan parmağı ile gösterir ve gülümser.)
Ses tonunu yükseltir ve gülümser.
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)

_Yediğimiz gıdalar sebze ve meyve de olsa yeterli miktarda yemeliyiz. Peki, düzenli beslenme ne demek? (Birkaç saniye bekler).

_Öğünlere göre beslenmektir. Bunun için öğün atlamadan sabah, öğle ve akşam öğünlerine dikkat ederek yemeliyiz.

_Üç ana ve iki ara öğün yemeliyiiiiz.

Sesini aniden yükseltir.
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)

_ Şimdi kısa bir animasyon izleyeceğiz, izlerken de hem eğleneceğiz hem de düşüneceğiz.

_ Slaytta verilen soruları videoyu izlerken düşünelim.

* Hayvanlar şişman olduklarında hareketlerinde nasıl değişiklikler olmuş?

**Neden şişmanlamış olabilirler?

**Peki, insanlar da dengeli ve düzenli beslenmezse neler yaşayabilir?

Sorular sorulurken ses tonunda yükseltme, kısma yapar.
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)

Hayvanlar şişman olsaydı başlıklı bir animasyon izletilir.
ANİMASYON:)

-Öğretmen, videonun izlenmesinden sonra yukarıdaki soruların cevapları hakkında konuşur ve düzenli ve dengeli beslenmenin öneminden bahseder.

_Vücudun yaşaması, gelişmesi ve gereken etkinlikleri yapabilmesi için tüm besin öğelerinin gereken yerde, gereken zamanda ve yeterli ölçüde almalıyız ki dengeli beslenmiş olalım, değil mi?

Kelimeleri vurgulayarak konuşur.
KONUŞMA TARZI:)

*Vücuda gerekli tüm öğeler (süt, yumurta, sebze, meyve gibi) gerektiği kadar alınmaz ise dengesiz beslenmiş oluruz.

*Besinler, büyümemizi ve güçlenmemizi sağlar, vücudumuza enerji verir.

Meraklı, heyecanlı bir ses tonu ve yüz ifadesi ile. JEST/MİMİK:)
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)

_Tüm besin gruplarından yeterli besini almalıyız. Bunlar nelermiş gelin bakalım.

*Baklagiller, et türleri, yumurta hem gelişmemizi hem de hastalıklardan korunmamızı sağlar.

*Süt ve süt ürünleri kemiklerimizin, dişlerimizin gelişimi için gereklidir.

*Sebzeler, meyveler bizi hastalıklardan korur.

*Tahıllardan yapılan ekme, makarna, pilav gibi besinler bize enerji verir.

Görsellerle birlikte verilir.
Mmmm! Çok lezzetliymiş gibi yapar. ÜNLEM:)

*Kuru yemişler ise hem bize enerji verir hem de zihinsel gelişimimize katkıda bulunur. Dengeli beslenme, vücudumuz için yararlı olan besinlerin hepsinden yeterince yemektir.

_Beslenme, yalnızca iştah duyduğunuz yiyecekleri yemeniz veya açlık hissini gidermeniz değildir, çocuklar. Açlık hissini bir parça simit veya şekerli bir içecek de yatıştırabilirsiniz fakat bu şekilde beslenmiş olmazsınız ancak vücudunuzun besin ihtiyacını geçiştirmiş olursunuz.

Yüz ifadesi ve kısık bir sesle ile yanlış olduğunu belirtir.
JEST/MİMİK:)
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)

_Gün içinde uygun öğünlerde bu besin türlerinden tüketmemiz gerekir. Böylece sağlıklı bir şekilde büyüyüp gelişiriz. Bizim üç ana iki ara öğünümüz vardı. Bu öğünlerde neler yeriz? Hadi birlikte düşünelim.

_Çocuklar dersimizin bu kısmında bir misafirimiz var.

_Öğretmen, Şirin'i çağırır. Öğün listesi hazırlanmasında yardımcı olacağı söylenir.

Seslendirme yapılarak konuşan bir karakter yaratılır ve eklenir.
ANİMASYON:)

_Önce sabah kahvaltısında hangi besinleri tükettiğimizi listeleyelim. Şirin, sen sabah kahvaltısında ne yersin?

-Şirin: Domates, salatalık, zeytin, ekme, yumurta, peynir, badem.

_Süt de içer misin?

Şirin: Evetttt, çok severim.

Kelimeleri vurgulayarak konuşur.
KONUŞMA TARZI:)

_ **Harika.** Şirin tüm besinlerden sabah kahvaltısında alarak dengeli besleniyor. Şimdi defterinize de kahvaltı öğününde neler yediğimizi yazalım.

Karnını gösterir. BEDENSEL HAREKET:)
Mide guruldama sesi. ANİMASYON:)

Şirin: Öğle yemeğinden önce sen de hafif acıkıyor musun Seda öğretmenim?

_ Evet, acıkıyorum (**Karnını göstererek**). İlk ara öğünümü yiyorum. Bazen küçük bir elma, biraz karışık kuruyemiş gibi besinler yiyorum. Defterinize ara öğünde neler yediğimizi de yazalım.

Şirin: Ben de senin gibi yiyorum ama bazen canım başka şeyler **istiyor?**

Çekinerek ve kısık sesle sorar.
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)

_ Ne **gibi?**

JEST VE MİMİKLERİ :)
ile merak ederek sorar.

Şirin: Tatlı yiyecekler mesela.

_Şirin'ciğim bazı besinleri sürekli tüketirsek bizim için zararlı olabilir. Ama arada az miktarda tüketilebilirsin. Ama arada ve az, **unutma!**

Ses tonunu ve vurguyu değiştirerek söyler.
ÜNLEM:)
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)

_Şimdi öğle yemeğine geldi sıra. Öğle yemeğinde neler yeriz?

Şirin: Biraz düşünelim mi hep birlikte arkadaşlar? (Birkaç saniye beklenir)

_ Neler yiyebileceğimizi düşünüp defterimize yazalım. (Birkaç saniye bekler) Yazdık mı? Neler yazdınız bakalım?

Şirin: Aaaa çorba mı, arkadaşlar ben de **çorba içerim.**

Çocuklar söylemiş gibi yaparak sesini yükseltir ve şaşırır.
ÜNLEM:)
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)

_En sevdiğin çorba nedir?

Şirin: Mercimek çorbasını çok severim. Siz de sever misiniz? **Evet dediğinizi duyar gibiyim. :))**

_ Başka neler yazdınız, çocuklar?

Şirin: **Mmmm! Sebzeli tavuk ve bulgur pilavı.**

Muzip bir ses tonu ile.
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)

_ Evet, öğle yemeğinde yiyebileceğimiz yemekler, çok güzel gidiyor.

Şirin: Öğretmenim, benim canım tatlı istediğinde meyve yerine bazen sütlaç yiyorum.

_Bazen yiyebilirsin, Şirin'ciğim. Çocuklar hep birlikte öğle yemeği listemizi oluşturduk. Siz de defterinize yazdınız. Besin türleri olarak dengeli bir öğün listesi oldu.

Şirin: Öğretmenim ikinci ara öğünde de ilk ara öğünde olduğu gibi besinler yiyebilir miyim?

(Lezzetli şeyler söylüyormuş gibi yaparak)
ÜNLEM:)
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)

_ Evet, ama yeterli miktarda yiyelim olur mu?

Şirin: Tamam, öğretmenim.

_ Akşam yemeğinde de öğle yemeğindeki gibi besinler yiyebilir miyiz sence Şirin?

Şirin: Evet, yiyebiliriz. Mesela, domates çorbası, etli kuru fasulye, pirinç pilavı ve cacık olsa keşke, **hepsini yerim.** ← Kelimeleri vurgulayarak konuşur. KONUŞMA TARZI:)

_ Akşam yemeğin de çok lezzetli... Ben de çok severim. Hem de vücudumuz için doğru besin türleri de var. Siz de akşam öğününde neler yiyebileceğiniz yazın, çocuklar.

_ Çocuklar, dengeli beslenirseniz sağlıklı, güçlü ve hareketli olabilirsiniz. Düşünsenize izlediğimiz videodaki gibi şişman olursak hem istediğimiz gibi hareket edemeyiz hem de sık hastalanırız. Tam tersi de olabilir çok zayıf olursak da çabuk yoruluruz ve yine sık hastalanırız, değil mi? Bu durum başarınızı da etkiler, unutmayın. Şirin' ciğim sen ne düşünüyorsun?

Şirin: Evet, arkadaşlar unutmayın; sağlıklı olmak, hastalanmamak ve başarılı olmak için dengeli ve düzenli beslenmeli, öğünleri atlamamalıyız.

_ Özet: Bugün derste neler öğrendik, çocuklar?

_ Evet, öğün listesi hazırlamayı öğrendik.

_ **Şimdi son etkinliğimize bakalım.** ←

Slayt 10 açılır ve yönerge okunur. Her ifade öğretmen tarafından okunur, birkaç saniye beklenir. İfade doğru ise alkış efekti eklenir, yanlış ise kaba bir ses efekti eklenir. ANİMASYON:)

1. Sağlıklı olmak için dengeli ve düzenli beslenmeliyiz. (Doğru)
2. Günde 4 ana öğün yemek yersek düzenli beslenmiş oluruz. (Yanlış)

Öğretmen, doğru bilgiyi hatırlatır.

3. Süt ve süt ürünleri kemiklerimizin, dişlerimizin gelişimi için gereklidir. (Doğru)
4. Dengeli beslenme, vücudumuz için yararlı olan besinlerin hepsinden fazla fazla yemektir. (Yanlış)

Öğretmen, doğru bilgiyi hatırlatır.

5. Sabah kahvaltı yapmak sağlıklı olmak için önemli bir öğündür. (Doğru)

_ Çocuklar şimdi kitabınızı açın ve sayfa 100'deki etkinliği dikkatlice inceleyin. Hafta boyunca ana öğünlerde tüketebileceğiniz listeler oluşturup tabloya yazın. Bugünlük dersimiz bu kadar, bir sonraki derste görüşmek üzere, hoşça kalın.

Şirin: Hoşça kalın, arkadaşlar!

MATEMATİK DERSİ SENARYOSU

SINIF: İLKOKUL 2. SINIF

DERS: MATEMATİK

ÜNİTE: Sayılar ve İşlemler

KONU: Doğal sayılarla bölme işlemi

KAZANIM: M.2.1.5.1. Bölme işleminde gruplama ve paylaşırma anlamlarını kullanır.

- Gerçek nesnelere kullanımına yer verilir.
- 20 içinde doğal sayılarla kalansız işlem yapılı.
- Bölme işleminin sembolik gösterimine geçmeden önce, bölme işlemini ardışık çıkarma olarak modeller

MİZAH UNSURLARI: Beklenmeyen Durum (Sürpriz), Konuşma Tarzı, Bedensel Hareket, Ses Tonundaki Değişiklikler, Obje (Robot Karakter), Espri, Fıkra Gibi Olay, Anı, Absürtlük, Kinaye

OBJE :) SÜRPRİZ:)

Robot BÜGÜ B ile temsil edilmiştir. Öğretmenin adı Sedanur'dur ve Sedanur Öğretmen konuşurken S temsili kullanılmıştır.

B: Merhaba sevgili öğrenciler. Öğretmeniniz nerede acaba! Bugün değişiklik yapıp dersimizi birlikte işleyelim mi ne dersiniz?

BEDENSEL HAREKET:)

S: Merhabaaaa... Sevgili Bügü, ben yokken neler bahsettin arkadaşlarıma. Merhaba çocuklar ben Seda Öğretmen. Bugün sizlerle matematik dersi işleyeceğiz. Ben buraya gelirken çok heyecanlıydım ve aşırı da mutluyum, sizinle birlikte olduğum için. Umarım sizde benim kadar mutlu ve heyecanlısınızdır. Bu da arkadaşım Bügü, bugün bize derste yardımcı olacak. Bügücüğüm bize biraz kendini tanıtır mısın?

B: Merhaba herkese ben Bügü, her şeyi bilen. Bugün görevim Seda Öğretmenimize yardım etmek.

Görsel 1 (Görsel gösterilirken Seda Öğretmen konuşmaya devam eder.)

S: Eeeet, çocuklar buraya gelirken bir tane kitap okudum, kapağı çok dikkatimi çekti ve sizlere de göstermek istedim. Görsele baktığımız zaman bir tane ayı, bir tane gelincik, bir masa ve masanın üzerinde üç mantar görüyoruz. Kitabı okurken şöyle bir cümle gördüm diyor ki: "-Al bakalım gelincik bir mantar sana bir mantar bana bir mantar daha bana, çünkü ben büyüğüm ya çok yiyeceğim." diyor. Eee gelincik de üzülüyor buna haliyle. Sizce ayı burada doğru bir paylaşım yapmış olabilir mi? İki tane kendisine aldı bir tane gelinciğe verdi, ben olsam üzülürdüm buna değil mi? Çünkü, adil bir paylaşım olmadı.

SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)

S: Çocuklar bir de iki kardeş olduğunuzu düşünün. Bir arabanız var ve bu arabayı paylaşmak istiyorsunuz. Ama nasıl paylaşacağımızı bilmiyoruz. Nasıl paylaşabiliriz bu arabayı? Hııııı...Mesela arabayı satıp parasını paylaşabiliriz. Hııı, başka başka başka...Bir de ne yapmışlar biliyor musunuz çocuklar? Arabayı ortadan ikiye bölmüşler. Ve bu gerçekten olmuş Türkiye’de. Şimdi bunu birlikte izleyelim ve arkasından değerlendirelim sizinle birlikte.

Video 1(Fıkra)

FIKRA GİBİ OLAY:)

ÜNLEM:)

ANI:)

Olayın hikayesi de tıpkı bu araç gibi ilginç bir o kadar da komik, “Babam 71 yılında bunu Almanya’dan getirdi ama epey bir süre kullandık bunu benden büyük olan Haydar Abim, o biraz inat ve despot bir adamdı, ne derse o olacak ben de inatla dedim ki kardeşim bu araba ben senden küçüğüm, babam beni senden daha çok sever, bana vermiştir bunu. Yok, verirdi vermezdi. Son olarak dedik ne sana kalacak ne bana, bunu yarısından böleceğiz, yarısı senin yarısı benim.

S: Çocuklar izlediğimiz videodan yola çıkarak, peki, araba değil bir evimiz olsaydı, bu evi nasıl paylaşırız? Yine ortadan ikiye mi bölerdik? Paylaşmak güzel şey çocuklar ama nasıl paylaşacağız?

İKİLEM:)

S: Mesela bir kendime bir Bügü’ye iki de size versem, nasıl olur? Ya da bir kendime bir size ve bir Bügü’ye versem. Aa aklıma bir de şey geldi, iki size iki kendime ve iki de Bügü’ye versem. Sence hangisi daha adaletli bir dağıtım olur, Bügücüğüm.

B: Üç bana verip bir sen alsan olmaz mı?

ABSÜRTLÜK:)

S: Ama öyle eşit olmaz ki Bügü. Bir kendim alıp üç sana verirsem onun yerine, iki sana iki kendime versem, bence daha adil bir paylaşım olur.

S: Çocuklar şimdi bir tane görselimiz var. Görseli dikkatlice izleyelim, bakalım. Eeeveet sizce görselimizde kaç kişi var çocuklar. Hemen sayalım, bir iki üç dört beş, beş tane çocuk var, değil mi? Bakalım iki tane de yetişkin var. O zaman beşin üzerine sayalım altı yedi. Yedi tane kişi var. Ortada da bir tane pasta var. Peki çocuklar biz bu pastayı yedi kişiye nasıl paylaşacağız sizce? Hadi gelin bunu gösterelim.

Video 2 (Doğum günü pastası)

S: Evet çocuklar bu gördüğünüz Hazar’ın doğum günü pastası. Şimdi biz bu pastayı Hazar ve arkadaşlarına paylaşalım. Şimdi pastamızı yedi kişi olduğu için yedi eşit dilime paylaştırdım. Şimdi bunları dağıtacağım.

Bir dilimini Can’a veriyorum.

Yedi dilimden bir tane Can’a verdiğim için altı dilim kalıyor.

Sonra bir dilimimi de Selin’e veriyorum.

Altı dilimimden bir tanesini Selin’e verdiğim için beş dilimim kaldı, çocuklar devam ediyorum.

Beş dilimimden bir tanesini Emre'ye verdim. Geriye beş dilimimden bir tanesini verdiğim için dört dilimim kaldı, çocuklar devam ediyorum.

Dört dilimimden bir tanesini de Deniz'e verdim. Dört dilimden bir tanesini Deniz'e verdiğim için üç dilimim kaldı. Evet, diğer dilimimi de doğum günü çocuğu olan Hazar'a veriyorum. Bu sefer üç dilimden bir tane verdiğim için iki dilimim kaldı geriye kalan bu iki dilimden bir tanesini annemize veriyoruz, iki dilimden bir tanesini annemize verdiğimiz için, bir dilimimiz kalıyor ve son dilimimizi de babamıza veriyoruz. Tabağa baktığımız zaman hiç pasta dilimi kalmadığını gördük çocuklar.

Video 3 (Çamaşır asma)

S: Çocuklar az önce Hazar'ın pastasını dağıtmasına yardım etmiştik. Hadi gelin şimdi annem çamaşır yıkamış onları asmaya yardım edelim. Toplamda on iki mandalım var, çamaşırılarımı asarken iki mandal kullanmam gerekiyor, uçmasınlar sonra. İlk çamaşırımı aldım, iki mandalımı taktım, on iki mandalımdan iki mandalımı kullandığım için geriye on mandalım kaldı. Devam ediyorum, bir çamaşır daha asıyorum, on mandaldan iki mandal daha çıkardığım için sekiz mandal kaldı. Devam ediyorum, on mandalımdan bir çamaşır daha astım, iki mandal aldım, on mandaldan iki mandal çıkardığım için sekiz mandal kaldı. Devam ediyorum çocuklar, 8 mandalımdan bir çamaşır daha asarken iki mandal daha kullandım, geriye sekiz mandaldan iki mandal kullandığım için altı mandalım kaldı. Diğer çamaşırda iki mandal daha kullandım, altı mandalım vardı iki tane daha kullanınca, dört mandalım kaldı. Dört mandalımdan bir çamaşır daha astım, iki mandal aldım, dört mandalımdan iki mandal aldım, geriye iki mandalım kaldı. Ve son çamaşırımı da kalan iki mandalla astım, çocuklar. Gördüğünüz gibi on iki mandalla tamı tamına altı tane çamaşır astım.

S: Çocuklar benim şimdi iki tane arkadaşım var. On tane de oyuncakları var ve bunları nasıl paylaşacaklarını bilmiyorlar. Şimdi bir de onlara yardım edelim mi? Hadi gelin edelim.

Video 4 (Oyuncak)

Şimdi oyuncaklarımızı görüyorsunuz. Bunları gruplandırarak arkadaşlarımıza paylaşacağız. Birinci arkadaşıma paylaşıyorum bir iki üç dört ve beş oyuncak. Diğer kalanları da diğer arkadaşıma vereceğim. Bir iki üç dört ve beş oyuncak. Gördüğünüz gibi iki arkadaşıma gruplandırarak dağıttım.

S: Çocuklar geçen gün arkadaşlarımla birlikte dedemin bahçesine gitmiştik. Dedemin çok güzel elma ağaçları vardı, o ağaçlardan elma topladık. Ama topladığımız elmaları aramızda nasıl paylaşacağımız aramızda karar veremedik. O yüzden ben de elmaları getirdim, belki siz bana yardımcı olursunuz.

S: Şimdi biz dört arkadaşız ve toplamda on iki elmamız var, hani gelin bunları paylaşalım. Evet gördüğünüz gibi on iki elmadan üç tane kendime alıyorum, on iki elmadan üç çıktığı zaman 9 elma kalıyor. Kalan dokuz elmamdan üç tanesini diğer arkadaşıma veriyorum. Kalan dokuz elmamdan üç tanesini diğer arkadaşıma verdiğimde altı elmam kalıyor. Diğer arkadaşıma da kalan altı elmamdan üç tanesini veriyorum, Altı elmamdan üç tanesini

çıkardığım zaman üç elmam kalıyor ve kalan üç elmamı da son arkadaşşıma veriyorum. Gördünüz mü şimdi bütün elmaları arkadaşşımla paylaşabildim.

B: Peki ya dört kişi değil de altı kardeş olsaydınız, kalemleri aranızda nasıl paylaşrdınız?

Video 5 (Elma)

S: Çocuklar geçen gün arkadaşşımla birlikte dedemin bahçesine gitmiştik. Dedemin çok güzel elma ağaçları vardır, o ağaçlardan elma topladık. Ama topladığımız elmaları aramızda nasıl paylaşıracağımıza karar veremedik. O yüzden ben de elmaları getirdim belki siz bana yardımcı olursunuz. Şimdi biz dört arkadaşşız ve toplamda on iki tane elmamız var. Hadi gelin bunları paylaştıralım. Evet on iki elmadan üç tane kendime alıyorum, on iki elmadan üç çıkardığım zaman geriye dokuz elma kalıyor. Kalan dokuz elmamdan üç tanesini diğer arkadaşşıma veriyorum, dokuz elmamdan üç tanesini diğer arkadaşşıma verdiğimden altı elmam kalıyor. Diğer arkadaşşıma da kalan altı elmadan üç tanesini veriyorum, altı elmamdan üç tanesini çıkardığımda üç elmam kalıyor ve kalan üç elmayı da son arkadaşşıma veriyorum. Gördünüz mü şimdi bütün elmalarımı arkadaşşımla paylaşabildim.

B: Peki 4 arkadaş değil de 3 arkadaş olsaydınız her birinize düşen elma sayısı kaç olurdu?

S: Çocuklar geçen gün kardeşlerime kuru boya aldım. Kuru boyalarını resim yapmak için kullanacakları zaman nasıl paylaşacaklarını bilemediler. Ben de onlara paylaştırmaları için yardımcı oldum. Hadi gelin, bakalım onlara nasıl yardımcı olduğumuzu görelim.

Video 6 (Kalem)

S: Evet, bir düzine kalemim vardı. Bir düzine ne kadardı çocuklar? Evet on iki tane. On iki kalemi iki kardeşime paylaşıracağım. Nasıl paylaştırdığımı hemen gösteriyorum. Bir, iki, üç, dört, beş, altı, altı kalemi bir kardeşime, bir, iki, üç, dört, beş, altı, altı kalemi de diğer kardeşime verdim. Evet çocuklar, on iki tane kalemi iki kardeşime altı birine altı birine vererek, paylaştırdım.

B: Altı kardeş olsaydık her birimize kaç kalem düşerdi?

Video 7 (Baklava)

S: Çocuklar arkadaşşım bana Gaziantep'ten baklava göndermiş, bugünde benim misafirlerim var. Şimdi ben bu baklavaları nasıl dağıtacağımı düşündüm, taşındım sonra da dedim ki bir de öğrencilerime danışayım. Hadi gelin hep birlikte bunu paylaştıralım. On altı dilim baklavam var. Dört tane olacak şekilde gruplandırıyorum. Dört tanesini koydum on altı baklavamdan dört tane çıkınca on iki baklavam kaldı. Sonra on iki baklavamdan dört tane daha aldım, on iki baklavamdan dört tane daha alınca sekiz baklavam kaldı. Daha sonra sekiz dilim baklavamdan dört dilim daha aldım, sekiz dilim baklavamdan dört tane alınca dört tane kaldı. Daha sonra çocuklar kalan dört baklavamı da bir misafirime ikram ettim ve böylece bütün baklava dilimlerini eşit şekilde paylaşmış oldum. Bu sayede tam tamına dört misafirime baklava dilimi ikram edebildim. Çocuklar hadi gelin bir de Büğü'ye soralım bakalım bugün neler öğrenmiş. Bügücüğüm bugün derste neler öğrendin?

KİNAYE:)

B: Seda Öğretmenim sen gelmeseydin de öğrenci arkadaşlarımla birlikte biz dersi işleyebilirdik. Ama, sayende eşit paylaşmayı ve gruplandırmayı öğrendim, teşekkür ederim.

S: Rica ederim Bögücüğüm. Evet çocuklar, hadi gelin şimdi birlikte neler öğrendiğimizi kısaca hatırlayalım. Birer birer paylaşmayı öğrendik. İkişer ikişer paylaşmayı öğrendik. Üçer üçer paylaşmayı öğrendik. Dörder dörder paylaşmayı öğrendik. Beşer beşer paylaşmayı öğrendik. Ve altışar altışar paylaşmayı öğrendik. Evet çocuklar şimdi size son olarak kısa bir ödev vermek istiyorum. Önce görselimize bakalım.

Görsel 2 (Özlu söz)

S: “Eğer tadını bilerseniz ekmeği paylaşmak ekmekten daha lezzetlidir.” Çocuklar bu sözle ilgili neler anladığınızı ufak bir kâğıda resim çizerek gönderirseniz çok sevinirim. Biz bugün sizinle birlikte ders işlediğimizden dolayı çok mutluyuz. Siz de umarım benim kadar mutlu olmuşsunuzdur. Bir sonraki matematik dersinde görüşmek üzere biz Bögü’yle yine buradayız. Hoşça kalın.

Video bitiminde Bögü: Sizlerle birlikte olmak çok güzeldi, Seda Öğretmen olmadığında da görüşmek üzere, hoşça kalın.

KİNAYE:)

MATEMATİK DERSİ SENARYOSU

SINIF: İLKOKUL 3. SINIF

DERS: MATEMATİK DERSİ

ÖĞRENME ALANI: SAYILAR VE İŞLEMLER

KONU: Zihinden Çarpma İşlemi

KAZANIM: M.3.1.4.4. En çok üç basamaklı doğal sayıları 10 ve 100 ile kısa yoldan çarpma işlemi yapar.

*En çok üç basamaklı doğal sayıları 1000 ile zihinden çarpma işlemi yapar.

AÇIKLAMA: Kazanımın toplam süresi 2 ders saatidir. En çok üç basamaklı sayılarla zihinden çarpma yapılacaktır.

MİZAH UNSURLARI: Konuşma Tarzı, Ünlem, Bedensel Hareket, Ses Tonundaki Değişiklikler, Animasyon, Espri, Çizim.

_Merhaba çocuklar, Ben öğretmeniniz İzel. $5 \times 10 = 50$, $7 \times 10 = 70$, $9 \times 10 = 90$, sizce bugün hangi konuyu öğreneceğiz?

Mine: Yaşasınnnnn! Çok güzel olacak sınıfımız. Öyküyü okurken ses yükselip kısılır, vurgu yapılır. KONUŞMA TARZI:) SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:) ÜNLEM:)

_Evet, bugün sizlerle zihinden çarpma işlemi yapmayı öğreneceğiz.

Dersimize kısa bir öykü ile başlamak istiyorum.

Öğretmen, hikâyeyi ses tonu ve vurgulamaları yaparak, jest ve mimiklerini kullanarak anlatır. Çarpma işleminin sonucunu hemen söyler.

_Çocuklar, Birgül çarpma işlemi çok hızlı ve zihinden yaptı değil mi?

_Sizler de Birgül gibi zihinden kolay çarpma işlemi yapmak ister misiniz?

_Tamam o zaman hazır değil mi herkes? Harika! Başlayalım.

Öğretmen, bu cümleleri söylerken gülümseyerek ve heyecanlı bir ses tonu ve vurgulamaları yaparak, jest ve mimiklerini kullanarak söyler. KONUŞMA TARZI:) SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER :) ÜNLEM:)

1.Kuralımız: 1.Kuralımız geliyoorrrrrrr. KONUŞMA TARZI:)

_Çocuklar, bir doğal sayı ile 10'u zihinden çarparken çarptığımız sayının sonuna bir tane sıfır (0) eklememiz yeterlidir.

1. Bir öğretmenin masa örtüsü 15 TL'dir. 10 sınıfı bulunan bir okulun tüm sınıflarına masa örtüsü alınırsa ödenmesi gereken para miktarını bulalım.

$15 \times 10 = ?$ $15 \times 10 = ?$ $15 \times 10 = 150$ TL ödenmelidir.

Öğretmen, işlemi sesli olarak anlatır.

_Şimdi alıştırmaya yapalım.

-Öğretmen, her işlemde bir saniye kadar bekler ve cevabı yazarak devam eder. Aferin, harika gibi sözler söyler. En son $520 \times 10 = ?$ işlemini yaparken bilerek 0'ın birini yazmaz. "Sizce burada bir hata var mı?" diye sorar. Sonra gülererek "Aaa, bir 0'ı yazmayı unutmuşum." der.

Alıştırmalar

- $7 \times 10 = ?$
- $13 \times 10 = ?$
- $27 \times 10 = ?$
- $90 \times 10 = ?$
- $145 \times 10 = ?$
- $239 \times 10 = ?$
- $520 \times 10 = ?$

Slayta sonuçlar efektle gelir.
ÇİZİM:)
ANİMASYON:)

Sonra gülererek "Aaa, bir 0'ı yazmayı unutmuşum." der.
ESPRİ:)
Uçan bir sıfır gelir, slaytta.

2.Kuralımız:

Slayt açılır.
Kelimeye vurgu yapar.
KONUŞMA TARZI:)

_Şimdi sıra diğer kuralımızda. Bir doğal sayı ile 100'ü zihinden çarparken çarptığımız sayının sonuna iki tane sıfır (00) eklememiz yeterlidir.

1. Her sorunun 100 puan değerinde olduğu bilgi yarışmasında, 23 doğru cevabı olan kişinin kazandığı puanı hesaplayalım.

$23 \times 100 = ?$ $23 \times 100 = ?$ $23 \times 100 = 2300$ puan kazanılmıştır.

2300'deki iki sıfıra gülen yüz çizer :=) :=)
ÇİZİM:)

-Öğretmen, işlemi sesli olarak anlatır.

_ Şimdi sıra alıştırmaları yapmaya geldi. Öğretmen, her işlemde bir saniye kadar bekler ve cevabı yazarak devam eder. Aferin, harika gibi sözler söyler. En son $900 \times 100 = ?$ işlemini yaparken gülümseyerek "Yok yok, bu kez unutmadım." der.

Alıştırmalar

- $3 \times 100 = ?$
- $17 \times 100 = ?$
- $45 \times 100 = ?$
- $70 \times 100 = ?$
- $325 \times 100 = ?$
- $402 \times 100 = ?$
- $900 \times 100 = ?$ 000000 dur dur dur yeter bu kadar sıfır 😊

Gülümseyerek unutmadığını söyler.
ESPRİ:)

Öğretmen, heyecanla sesinin tonunu değiştirir. Eliyle dur işareti yapar.
ESPRİ:)
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:)
BEDENSEL HAREKET:)

3.Kuralımız:

Kelimeye vurgu yapar.
KONUŞMA TARZI:)

_Şimdi sıra **son kuralımızda**, bir doğal sayı ile 1000'i zihinden çarparken çarptığımız sayının sonuna üç tane sıfır (000) eklememiz yeterlidir.

2. Bir bağda toplanan 1000 kg üzümü 3 TL'den satan bağcının elde edeceği kazancı inceleyelim.

$$3 \times 1000 = ? \quad 3 \times 1000 = ? \quad 3 \times 1000 = 3000 \text{ TL kazanmıştır.}$$

Öğretmen, işlemi sesli olarak anlatır.

_Şimdi sıra alıştırmaları yapmaya geldi.

_En son işlemi yaparken yine gülümseyerek "Yok yok, bu kez de unutmadım. Ama çok güzel bir sayı çıktı değil mi? **888000.**" der.

Alıştırmalar

- $9 \times 1000 = ?$
- $37 \times 1000 = ?$
- $55 \times 1000 = ?$
- $92 \times 1000 = ?$
- $526 \times 1000 = ?$
- $700 \times 1000 = ?$
- $888 \times 1000 = ?$

Öğretmen
gülümseyerek işlemi
yapar.
ESPRİ:)

Kelimeye vurgu yapar ve ses tonunu yükseltir.
SES TONUNDAKİ
DEĞİŞİKLİKLER:)
KONUŞMA TARZI:)

_Özet: Bugün derste neler öğrendik, çocuklar?

_Evet, 10, 100 ve 1000 ile zihinden çarpmayı öğrendik.

_Şimdi son etkinliğimize geldik. Birgül Mine adlı bir arkadaşımız sizler için bir şarkı yazdı ve söyledi. Şimdi birlikte bu şarkıyı dinleyelim ve söyleyelim. **Hazır mıyızzzzzzz? Başlayalım.**

Slayt 9 açılır ve şarkı **söylenir.**

Çarpmanın Yüzü

Şarkı sözleri görselleştirilir. Eş sesli kelimelerle espri yapılır.
(iki tane insan yüzü çarpıştırılacak)
(at üstünde biri efektle eklenecek)
ANİMASYON:)
ESPRİ:)

İki tane yüzü çarpıstralım hadi yoyoyoyo (iki tane insan yüzü çarpıştırılacak)

Zihinden mi işlem yapsak yoksa kağıtta mı

Kağıtta da olsa zihinde de olsa kolay olan yolu uygulayalım hadi yoyoyoyo

İlk yüzü yazalım sağına iki sıfır atalım

Oldu sana on bin atın üstüne bin yoyoyoyo (at üstünde biri efektle eklenecek)

Şimdi sıra sizde

Altmışla bini çarpalım hadi yoyoyoyo

Altmışı yazalım sağına üç sıfır atalım

Oldu sana altmış bin haydi attan in yooooo

Birgül Mine Uygun

-Öğretmen, şarkıdan sonra işlemleri yazarak da gösterebilir.

-Öğretmen aşağıdaki etkinliği vererek dersi bitirir.

Kitabınızda bulunan sayfa 90'daki etkinliği yapınız. Slayt açılır ve öğretmen kısaca ne yapmaları gerektiğini anlatır.

_ Bugünlük dersimiz bu kadar, diğer derste görüşmek üzere, hoşça kalın.

TÜRKÇE DERSİ SENARYOSU

SINIF: İLKOKUL 3. SINIF

DERS: TÜRKÇE

KONU: "TELEFONUN İCADI" Metni

KAZANIM: T.3.1.7. Dinlediklerine izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.

T.3.3.3. Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur.

MİZAH UNSURLARI: Animasyon, Espri, Caps, Görsel Materyal

-Merhaba sevgili öğrenciler, ben İzel Öğretmen. Çocuklar yüzyıllar boyunca insanlar nasıl haberleşmiştir? Sizce insanlar ilk nasıl birbirleri ile konuşmaya başlamıştır? Peki telefon hep bugünkü gibi miydi? ← Ekranda duman olacak. ANİMASYON :)

-Sevgili çocuklar, bugün sizlerle birlikte "Telefonun İcadi" metnini işleyeceğiz. Hazır mıyız? Bu dersimizde dinlediklerinize yönelik sorulara cevap verme, vurgu tonlama ve telaffuza dikkat ederek okuma, büyük harf ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanma konularını işleyeceğiz.

TELEFONUN İCADI

İcat daha önce bulunmayan bir şeyin insan çabasıyla geliştirilmesidir. İcatların çoğu daha önce var olan teknolojinin yeni ve benzersiz biçimde bir araya getirilmesinin sonucudur. İcadı yapan kişiye mucit denir. Yüzyıllar boyunca insanlar uzak yerlerle haberleşmeyi sağlayacak işaretler gönderme yollarını aradılar. Mesaj iletme için başvurulan ilk yöntemler, açık havada yakılan ateşler ve parlayan aynalardı. Fransız Claude Chappe (*Kulod Şap*) Bin Yedi Yüz Doksan Üç'te icat ettiği mesaj iletme makinesine, "uzaktan yazan" anlamına gelen "telgraf" adını verdi. Sonraki kırk yıl içinde elektrikli telgraf geliştirildi. Bin Sekiz Yüz Yetmiş Altı'da Alexander Graham Bell (*Giraham Bel*) ilk kez konuşmayı teller aracılığıyla iletmeyi sağlayan telefonu icat etti. Sağırarla ilgili çalışmaları, Bell'i seslerin havadaki titreşimlerle nasıl oluştuğunu merak etmeye yöneltmiş. Telefonla ilgili çalışmalarının dayandığı *ilke de* buydu. İlk telefon kablolarında camla kaplanmış bakır teller kullanılırdı. Telefon konuşmaları santrallerde çalışan görevliler aracılığıyla yapılıyordu. Günümüzde ise artık telefonlar ile konuşmanın dışında birçok şey yapılmaktadır: İnternete girmek, mesaj göndermek, fotoğraf çekmek, video kaydetmek, müzik dinlemek görüntülü görüşme yapmak bunlardan bazılarıdır. Artık telefon sadece telefon değildir.

Lionel BENDER (Lionel BENDER

Çeviren: Nurettin ELHÜSEYNİ (Kısaltılmıştır.)

Metin ekrandan akarken metinle ilgili görseller de ekranda yansıtılacak. GÖRSEL MATERYAL:)

-Evet çocuklar metni dinledik, birlikte okuduk ve şimdi metinle ilgili sorularımızı cevaplamaya hazır mıyız?

1. ETKİNLİK: Soruları metne göre cevaplayınız.

1. Mesaj iletme makinesini kim icat etmiştir?

Fransız Claude Chappe (Kulod Şap) icat etmiştir.

2. İcat nedir?

İcat daha önce bulunmayan bir şeyin insan çabasıyla geliştirilmesidir.

(Evet, sevgili çocuklar kim bana hemen bir icat örneği verecek? Evet, çok doğru Bunlar dünyayı değiştiren icatlar. Gazoz açacağı mı? Evet, bu da güzel bir icat)

3. Telefonu kim icat etmiştir?

Telefonu, Alexander Graham Bell (Giraham Bel) icat etmiştir.

4. Günümüzde telefonla neler yapılabilir?

İnternete girilebilir, mesaj gönderilebilir, fotoğraf ve video çekilebilir, müzik dinlenebilir ve görüntülü görüşme yapılabilir.

Öğretmenin burada telefonu çalar. Çocuklar bir saniye telefonuma bakayım acaba kim arıyor? Arayan Graham Bell'dir.

Bell: Merhaba Öğretmen. Merhaba sevgili çocuklar. Duydum ki bugün telefonun nasıl icat edildiğiyle ilgili bir metin işlemiştir. Bu çalgın icadımın nasıl ortaya çıktığını sizlere bir de ben anlatmak istedim. Sevgili çocuklar, aslında ben telefonu icat edeyim diye yola çıkmadım. Tek amacım işitme engellilerin sessizliğini ortadan kaldırmaya çalışmaktı. Çünkü eşim ve annem işitme engelliydi. Bunu başaramadım ama her gün yeni bir özelliğe kavuşan telefonla birbirinden kilometrelerce uzaktaki insanların birbirlerini duymalarını sağlamış oldum. İlk kez 1875 yılında asistanım Watson ile tarihi görüşmeyi gerçekleştirdim ve telefon hızlı bir şekilde hem değişti hem de dünyanın dört bir yanında yayılmaya başladı. Sevgili çocuklar, belki bir gün siz de dünyaca ünlü bir mucit olursunuz.

Dünya tarihi için çok önemli buluşlardan biri olan bu icadım o kadar o kadar çok sevildi ki şimdilerde duyduğuma göre benimle ve icadımın ilgili çok komik capsler dolaşmış telefonlarda. Bunlardan bazılarını görmek ister misiniz? Eminim siz de bunları görünce benim gibi çok güleceksiniz.

Çocuklar, bu capslerde bir şeyler eksik galiba. Kim tahmin edecek neyin eksik olduğunu? Evet, çok doğru noktalama işaretleri yok. Hadi gelin bu yazıları daha anlaşılır hale getirelim. Gelsin noktalama işaretleri... Gülümseyen noktalama işareti görseli kullanılır. GÖRSEL MATERYAL:)

-Peki, çocuklar, günümüzdeki akıllı telefonlar dumanla haberleşen ve teknolojiye uzak olan Kızılderililerin eline geçseydi onlar iletişim için bu cihazları nasıl kullanırlardı? Hiç merak ettiniz mi? Bununla ilgili eğlenceli bir videomuz var. Hadi hep birlikte izleyelim.

<https://www.youtube.com/watch?v=gF13P69rQpc>

Sevgili çocuklar, acaba günümüzdeki telefonlara başka hangi özellikler eklenebilir? Fikirlerinizi benimle paylaşırsanız çok sevinirim? Sizlerden gelecek fikirleri heyecanla bekliyorum.

Hoşça kalın.

FEN BİLİMLERİ DERSİ SENARYOSU

SINIF: İLKOKUL 4. SINIF

DERS: FEN BİLİMLERİ

ÜNİTE: MADDENİN ÖZELLİKLERİ

KONU: SAF MADDE, KARIŞIM, ELEME, SÜZME ve MIKNATISLA AYIRMA YÖNTEMLERİ

KAZANIM: FB.4.4.5.2. Günlük yaşamda karşılaştığı karışımların ayrılmasında kullanılabilecek yöntemlerden uygun olanı seçer.

AÇIKLAMA: Konunun toplam süresi 6 ders saati olup, belirtilen kazanımın ilk basamağı olan “Eleme, süzme ve mıknatısla ayırma yöntemleri” bölümü 1 ders saatinde işlenecektir. Eleme, süzme ve mıknatısla ayırma yöntemleri üzerinde durulur.

MİZAH UNSURLARI: Bedensel Hareket, Espri, Kıyafet, Absürtlük, Abartma, Mimik, Şaka, Sıra Dışılık

Öğretmenin kıyafeti ve makyajı mizah unsuru içermektedir. KIYAFET :)
İsim de mizah unsuru içeriyor. ESPRİ :)

Öğretmen bugün derste bir konukları olduğunu söyler. Gelin birlikte neden dersimize katılmak istediğini öğrenelim der. Şehriye Hanım dersimize hoş geldiniz. Bugün dersimiz karışımların ayrılması ile ilgili olacak.

(Konuk sakar bir kişidir. Yaptığı işleri sakarlığı ön plana çıkacaktır ve sakarlığı sonucundaki işleri çözmek için pratik çözümler üretebilecektir.)

BEDENSEL HAREKET :)

Konuk gelirken takılır ancak düşmez.

-Merhaba sevgili çocuklar, bugün birlikte mutfakta biraz zaman geçireceğiz bakalım kimler mutfak işlerini seviyor?

ESPRİ :)

-Ben çok severim mesela geçen gün menemen yaptım. Gerçi yandı ama yanmasaydı iyi olacaktı.... (Gibi çeşitli örneklerle sakar biri olduğunu öğrencilere belli eder.) Konuk elindeki kâğıda bakarak “Hımmm, bugün makarna var yemekte” der.

-Sizler de benimle mutfak işi yaparak aç kalmamanın yollarını göreceksiniz. Gelin önce yapacağımız yemeğin tarifini şuraya asıp nasıl yapacağımızı adım adım görelim.

BEDENSEL HAREKET :)

Sonra elindeki makarna tarifini panoya asmaya karar verir ve bu sırada sakarlık yapar. Toplu iğneleri makarnanın bulunduğu kabin içerisine döker. İğneli makarna yapamayacağına karar verir ve nasıl makarnadan iğneleri kolay çıkaracağını düşünür. Tek tek toplamaya çalışır ve vazgeçer. Mıknatısla iğneleri toplayabileceğini düşünür. Mıknatıs ile ayırma aklına gelir. Ayırma işleminden sonra eline iğne batırır.

ABSÜRTLÜK :)

-“Neyse bu iğne işinden sıyrıldık hadi başlayalım artık” der. ‘Güzel bir yöntem buldunuz gerçekten. İğneli makarna yemeği istemeyiz. Tüm iğnelerden kurtulduk’ der.

Tarifi okur. Makarnaları tencereye koy. Üzerine tuz koymayı unutma.

BEDENSEL HAREKET:)

Makarnaları tencereye koyar ve fazla miktarda tuz makarnaya dökülür. Çok olduğuna karar verip bir kısmını ayırmak ister. Ancak tuz makarnaların arasına da sıkışmıştır ve bunlarında tuzun miktarının ayarlanması için ayrılması gerekmektedir.

ESPİRİ :)

Konuk: -Keşke tuz miktarı da olsaydı değil mi çocuklar?

Aklına kum ve taşı kumdan kale yaparken nasıl ayırdığı gelir. (Bu resim şeklinde arka planda görülür.) Eleme ile ayırmaya karar verir. İki farklı büyüklükteki katı madde eleme ile ayrılabilir.

Animasyon ve sesle bir lamba yanar arka planda. Lamba resmi beyinle karışık bir resim ve şaka içermektedir. ANİMASYON :)

Makarna ve tuzu eleme yöntemi ile ayırır.

Konuk-Şehriye Hanım: -Makarnalarımızı suya ekleyip pişireceğiz. Sıcak suya makarnaları koyar ve haşlar. Sudan ayırması gerekir, nasıl yapacağını düşünür ve süzer. Süzme katı sıvı karışımların ayrılmasında kullanılır.

Makarnalar pişerken yorulduğu için öğretmen bir çay getirir. Konuk çayı içerken yanlışlıkla çay tanesi boğazına kaçar. (Abartılı şekilde öksürür)

Öğrencilere nasıl ayrılabileceğini sorar. Çay süzgeci ile çay tanelerini ayırır.

Süzme yanıtı tekrarlanır.

Makarnalar pişince süzülür.

Öğretmen tekrar derse katılır. Konuşuna teşekkür eder.

Hazırlanan power point sunum ile öğretmen konu üzerinden geçer.

Öğretmen: Karışımlar ile ilgili bilgi verir.

Önce mıknaatısla ayırma yöntemini açıklar. Arka planda birebir görüntülerle Şehriye Hanım'ın yaptıkları zaman zaman gelecektir. Mıknaatısla ayırma için sunum içerisinde bulunan görseller mizah unsuru içermektedir.

KARİKATÜR:)
SIRA DIŞI:)

Daha sonra öğretmen sırasıyla diğer ayırma yöntemlerini açıklar. Arka planda birebir görüntülerle Şehriye Hanım'ın yaptıkları zaman zaman gelecektir.

SOSYAL BİLGİLER DERSİ SENARYOSU

SINIF: İLKOKUL 4. SINIF

DERS: SOSYAL BİLGİLER

ÜNİTE: BİLİM, TEKNOLOJİ ve TOPLUM

KONU: ZARAR VERMEDEN KULLANALIM

KAZANIM: SB.4.4.5.Teknolojik ürünleri kendisine, başkasına ve doğaya zarar vermeden kullanır.

AÇIKLAMA: Kazanımın toplam süresi 3 ders saati olup, kazanımın ilk basamağı olan “Teknolojik ürünleri kendisine zarar vermeden kullanır.” bölümü 1 ders saatinde işlenecektir.

MİZAH UNSURLARI: Konuşma Tarzı, Bedensel Hareket, Ses Tonundaki Değişiklikler, Animasyon, Espri, Çizim, Skeç, Ağız

_Merhaba sevgili çocuklarım;

Nazlı bir ifadeyle.
KONUŞMA TARZI :)

_Ben öğretmeniniz Mihriban. Bugün nasılsınız? İyi olduğunuzu duymak ne kadar güzel.

_Ama eveet haklısınız çok özledik büyüklerimizi. Peki sen, senden uzakta yaşayan büyüklerinle ya da diğer akrabalarınla nasıl iletişim kuruyorsun?

Kulağını kabartır.
BEDENSEL HAREKET :)

_Tek tek cevaplarınızı duyar gibiyim. Duyuyorum. Yaşar, Şermin, Bülent daha yüksek sesle...Eveeet, Telefonla iletişim kuruyorsunuz.

_Çocuklar bildiğiniz gibi telefonun günlük hayatımızda birçok yararı vardır. Örneğin, telefon sayesinde...

Elini kulağına götürür, duymaya çalışır. BEDENSEL HAREKET :)

*İletişim kurabiliriz, akrabalarımızla görüntülü konuşabiliriz

**Acil durumlarda yardım isteyebiliriz

***İnternet kullanarak merak ettiğimiz, öğrenmek istediğimiz şeyleri bulabiliriz.

_ Peki, sizler neleri araştırıyorsunuzuuuuuz? Bu arkadaşımız kutup ayılarının yaşamlarını, gökyüzündeki yıldızları ve gezegenleri, denizde yaşayan balıkların türlerini, dinazorları, sesin nasıl yayıldığını merak ettiği zaman bilgisayar kullanıyor olmalı. Mesela benim annem de farklı yemekleri merak ediyor ve bilgisayardan internete girerek öğrendiği yemekleri bizlere yapıyor.

Sessizce fısıldar gibi söylenir...
SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER :)

_Bilgisayar sayesinde ayrıcaaaa

*uzakta olsalar da arkadaşlarımızla oyun oynayabiliyoruz

*derslerimizi şimdi olduğu gibi uzaktan öğrenebiliyoruz

_Peki çocuklar evlerimizde bilgisayar ve telefon dışında başka hangi teknolojik ürünler var?

_Evet. "Televizyon, ütü, elektrik süpürgesi, mikrodalga fırın..." başka, başka başkkaaa Cevaplarınızı duyuyorum.

_Evet evettt birçok teknolojik araç var. Saymakla bitmez. Durun ve dikkat edin.

(Arkasından tehlike işareti gelir.)

-Bu işaretin anlamını biliyoruz. Tehlike var diyor.

Teknolojik araçların bize zararı neler?

_O halde, şimdiiii tahmin zamanı. Sence bugün hangi konu hakkında bilgi öğreneceğiz? Kapa gözlerini ve düşün. Açma gözlerini. **Şu an düşünüyoruz?**

Öğretmen devam eder:

Öğretmen gözlerini kapatır. Tek gözünü açar ve konuşur. BEDENSEL HAREKET :)

---Hı hııı, cevaplarınızı duyuyorum tahminleriniz ne kadar da güçlü.

Öğretmen güler ve kolunda güçlü işareti yapar. BEDENSEL HAREKET:)

Bu gün teknolojik ürünleri bize zarar vermeden nasıl kullanılacağımız konusunu işleyeceğiz.

-- Teknolojik ürünlerle günlük yaşamımızda sürekli karşı karşıyayız Bugün işleyeceğimiz konuyu anlarsaaaaak teknolojik ürünleri bize zarar vermeden kullanabiliriz.

_Çocuklar şimdi sosyal bilgiler defterlerinize büyüüük bir daire çiziyorsunuz.

Öğretmen eliyle yuvarlak çizer.

_Bu yuvarlağı dersimizin bitimine kadar doldurmuş olacağız.

_Şimdi yuvarlağın içini 4 eşit parçaya bölelim.

Öğretmen eliyle dairenin içini 4 eşit parçaya böler.

Eliyle dairenin sol üst köşesini gösterir.

-Şu an yuvarlağın sol üst köşesindeyiz. Bu köşenin adını "Bildiklerim". Burası teknolojik ürünlerin bize verdiği zarar var mı? Varsa nedir? İstedğiniz kadar yazabilirsiniz. Yazıyoruz. Bekliyorummmmm...

Öğretmen eliyle yuvarlağın sağ üst köşesini gösterir.

-Çocuklar şu an yuvarlağın sağ üst köşesindeyiz. Bu köşenin adını ise "Merak Ettiklerim".

-Evetttt teknolojik araçların bize zararları ile ilgili merak ettiğiniz, öğrenmek istediğiniz nedir? Yazıyoruz. Bekliyorummmmm... **Çocuklar ne kadar da meraklısınız?**

Ekranı yuvarlağın diğer parçaları gelir...

Öğretmen burada güler... kahkaha atar. SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER :)

-Yuvarlağın diğer kısımları var. "Öğrendiklerim" ve "Hissettiklerim". Dersimizi dinliyoruz ve dersimizin bitiminde öğrendiklerimizi ve neler hissettiğimizi buraya yazacağız. Kağıdımızı kenara koyalım. Bekliyorummmmm

-Evetttttttt öğrenme başlasın. Size göstereceğim görüntülerde teknolojinin zararları ile ilgili ipuçları var. İpuçlarına dikkat ederseniz teknolojik ürünlerin zararlarını yakalayalım...

Öğrenme başlıyorrrrrrr...ta ta taaaammm

Din don sesi gelir.
Ekranı ta ta taaaam yazılır.
ANİMASYON :)

Esprili bir şekilde sorar. ESPRİ :)

Gelsin Görüntü 1

_(Ardından Fotoğraf gelir) Evet ilk görüntü geldii...İğğğğğ bu adama bir şey olmuş. Bu teknolojik ürün adama ne yapmış? Ne yakaladınnnn? Sence bu genç adam saçlarını dikleştirmek için jöle yerine elektriği tercih etmiş olabilir mi acaba?

Elektrik çarpması sesi gelir (Cızzzzz gibi bir ses) ANİMASYON :)

(Gülerek) _Tabii ki hayır! Hepinizin de tahmin ettiği gibi bir şeyler ters gitmiş olmalı...Pekii, ne olmuş olabilir?

_Evveeeet, elleri ıslakken düğmeye dokunmuş olabilir, hıhıuu düğme bozulmuş olabilir...Evet, bunlara dikkat edilmediği için elektrik çarpabilir, tıbbi yaralanmalara neden olabilir.

Hipnoz sesi eklenir.
ANİMASYON :)

Gelsin Görüntü 2

_(Ardından Fotoğraf gelir) Peki, bu Görüntüdeki kişide bir tuhafılık var mı? Oturuşuna dikkat edelim.(bekleme) Peki ya gözleri (bekleme). Çok mu yorgun görünüyor (bekleme)

_Evet, arkadaşımız belli ki saatlerdir bilgisayarın başında oturuyor olmalı. Çünkü vücudunun fiziksel şekli değişmiş, gözleri kızarmış ve uykusuz kalmış gibi duruyor. Demek ki uzun süre bilgisayar başında oturmak bizlerin

bedensel şeklini değiştirebiliyor (Fotoğraf gelir)

gözlerimizi bozabiliyor (Fotoğraf gelir)

yorgunluk yapabiliyor (Fotoğraf gelir)

ve sinirlilik yapabiliyor (Fotoğraf gelir)

Ekranı oturan adamın üstünde düşünme bolanları çıkar. ANİMASYON:) Kambur birinin resmi, büyük merceklilik gözlük takmış bir adamın resmi, yorulmuş bir çocuğun resmi, sinirli bir çocuğun resmi gelir. ÇİZİM :)

Gelsin Görüntü 3

-(Ardından Fotoğraf gelir) Evet bu adam fırında bir şey pişiriyor ama bir şeye dikkat etmemiş. Sonuç hüsrana. Yakaladık mı? Evet, yakaladınız. Bu adam fırını yanlış kullandığı için sanırım bir yangına sebep olmak üzere.

Gelsin Görüntü 4

_(Ardından Fotoğraf gelir)

Seslendirme yapılır. Sırasıyla "arkadaş, anne, babaanne" konuşması gelecek SKEÇ :) AĞIZ :)

Ali Mertttttt seni bekliyorum buraya gel oyun oynayalımmmmm, Ali Mertttttt yemek hazır yavrummmmm, Ali Mertttttt babaannen seni çok özledi hadi gel gadasını aldığım gibi ses efektleri gelecek.

Bu genç arkadaşımız ne yapıyor? Yakaldııııı mıııı? Peki neden ekrandan ayrılmak istemiyor? Ekranda mıknaıtıs mı var? Arkadaşlarının yanına, ailesinin yanına gitmezse onlarla

Esprili bir şekilde...
ESPRİ :)

konuşmazsa, iletişim kurmazsa, oyun oynamazsa zamanla neler olabilir? Evet, haklısınız sosyal ilişkileri zayıflayabilir.

Gelsin Görüntü 5

(Fotoğraf gelir) Çocuklar, bu ev neden karanlıkta? Ve ardından (Fotoğraf) gelir. **Prize fazla mı yüklenmişler?** ← ESPRİ:)

Gelsin Görüntü 6

(Fotoğraf gelir) ütü yaparken yangın çıkmış galiba yakaladık mı? Eeveeeet sanırım ütüyü masanın üzerinde unutmuşlar. Sanırım tüm evi ütülemede çalışmışlar.

Gelsin Görüntü 7

← ANİMASYON:)

_(Ardından Fotoğraf gelir). Görüntü değiştir. Televizyonun karşısında oturmak şişmanlatır mı? Peki neden? Tabi ki hiç hareket etmeden uzun süre oturduğumuz içinnnnnnn.

Gelsin Görüntü 8

↓ Korkmuş bir ifadeyle... BEDENSEL HAREKET :) SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER :)

-(Ardından Fotoğraf gelir) **Ayyyyy** bu çocuk ne yapıyor? Offf offf...aman dikkat! Fön makinesi oyuncak mı? Bu çocuk oynarken neler olabilir acaba? yakaladık mı?

Gelsin Görüntü 9

Bir yere sıkışıp girmeye çalışma kıpırdanma, gıcır gıcır gibi bir ses verilir. Öğretmen ses tonunu yükselterek konuşur. Hayret eder ve güler. SES TONUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER :) ANİMASYON :) BEDENSEL HAREKET :)

_(Ardından Fotoğraf gelir)Bu görüntüdeki tuhaflık nedir sence? Çocuk gözünü ekrandan ayıramıyor. **Ekranın içine mi girmeye çalışıyor, ekranı mı yemeye çalışıyor?** Yakaladık mı? Eeveeeet yakaladık...biraz uzun süre televizyonun, bilgisayarın başında oturursak ve telefonu elimizden bırakmazsak bağımlı olabiliriz.

Gelsin Görüntü 10

BEDENSEL HAREKET:)

(Fotoğraf gelir) burada ne dikkatinizi çekti çocuklar? Burada **neler oluyor**. Eeveeeet yakaladık. Sen de böyle bir an yaşadın mı?**Offff, ne kadar yüksek ses**. Sanırım arkadaşımızın kulakları acıyor olmalı. Evett, haklısınız yüksek sesle müzik dinlemek işitme kaybına neden olabilir.

-Çocuklar pekiiii evimizde başka hangi teknolojik ürünler var? Ardından,

_Kullandığımız teknolojik ürünlerin zararlarını biliyoruz. Ama bilmediğimiz bir sürü araç var. Bu araçların bize zarar vermeden nasıl kullanmamız gerektiğini nasıl bilebiliriz?

(Fotoğraf gelsin) Eeveeeet her teknolojik aracın kullanma kılavuzu var. Bu kılavuzda araçları bize zarar vermeden nasıl kullanacağımızı anlatıyorlar. Ya da annemiz, babamız bir cep telefonu alıyor. Onun içinde de kılavuz var. Kullanma kılavuzlarını okuyarak teknolojik araçları nasıl emniyetli ve doğru kullanabileceğimizi öğrenebilirizzz.

_Pekiii çocuklar şimdi, buraya kadar öğrendiklerimizi not almamız gerekiyor.

_Öğretmen, eliyle daha önce çizdiği daireyi tekrar çizer.

Eliyle sağ alt köşeyi gösterir.

-Çocuklar şu an dairenin sağ alt köşesindeyiz. Bu köşenin adını ise "Öğrendiklerim".

_Şimdiye kadar teknolojik ürünleri kuralına uygun kullanmadığımızda bizlere ne gibi zararlar verebileceğini gördün. Öğrendiklerim köşesine şu ana kadar dersimizde öğrendiklerini yazıyorsun. Bekliyorummm...

_Özet: Evet tekrar edelim...çocuklar teknolojik ürünleri dikkatli kullanmadığımız zaman tıbbi yaralanmalara, görme ve işitme kayıplarına, uykusuzluk problemlerine, sosyal ilişkilerimizin zayıflamasına, yangınlara neden olabiliyor.

_Hepinize bravo.

_Öğretmen, eliyle daha önce çizdiği daireyi tekrar çizer.

Eliyle sol alt köşeyi gösterir.

-Şu an dairenin sol alt köşesindeyiz. İşlediğimiz dersle ilgili neler hissettiğini, duygularını yazıyorsun. Bekliyorummmmm...

_Sevgili çocuklar, teknolojik ürünlerin hayatımızı kolaylaştırdığını ve sağlığımız için de dikkatli kullanmamız gerektiğini artık biliyoruz. Bunlar için kullanma kılavuzlarından bilgi edinebileceğimizi öğrendik. Bundan sonra senin de teknolojik ürünleri kullanma kılavuzlarındaki önerileri dikkate alarak kullanacağın için mutluyum.

_Bir sonraki dersimizde görüşmek üzere.

Sevgilerrrr

www.hku.edu.tr

Havalimanı Yolu Üzeri 8. km 27410 Şahinbey/GAZİANTEP

T: +90 (342) 211 80 80 **F:** +90 (342) 211 80 81

hkunv

| info@hku.edu.tr